СУХАЛБЕ ЯЛАТ ЧУЭЦАРА!

МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВIАШАГIКХЕТА!

АРАДУВЛ 1923-ча шера денз

СЕРДАЛО
свет

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай областнойн Грозненски городскойн комитетий а Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета а орган
Орган Чечено-Ингушского областного, Грозненского городского комитетов Коммунистической партии Советского Союза и Верховного Совета Чечено-Ингушской АССР

№ 54 (2575) | Ера, 6 июль, 1961 шу. | Мах 2 кеп.

Нийсле хьалха латтарашца

ССКП XXII-ча съезда сийна

ПАЧЧАХЬАЛКХЕННА — МИЛЛИОН ПУНТ ЯЛАТ

ССКП ЦК январски Пленумо деган гIоздаьха болча Надтеречни района къахьегамхоша, парте XXII-ча съезда баха боаггIача тайпара накъа бахар духьа шерра социалистически яхь а йоаржаяь, ка бола ялаташ дика хьалкхедаьд, болх дика вIаштIехьа а баькхха ялаташ чу а эц, кийч а ду.

Паччахьалкхенна ялат дIадалара план 106,8 процент кхоачашъяьй районо. Даьхен амбарашка чутессад 860 эзар пунт дикагIа дола ялат, цу даькъе 761 эзар пунт кIа. Ялаташ чуийца доалаш латт.

Района совхозаша фу Iалашдаьд шоашта, юкъарча хьайбашта фуъ а шоашта эша кхыйола фондаш а дIаоттаю.

Ялат дIахо а дIалуш латт паччахьалкхенна. Паччахьалкхенна цхьа миллион пунт ялат (хьажкIаш йоацаш) дIадалар духьа лаьца яхь яржаш латт.

Ялаташ чуэццашехьа а кийчдешшехьа а балхаш ду чах аргIаш деш, гурахьа ялаташ дIадувргдола лаьтташ оахаш, шозлагIа культураш дIаювш, доакъараш кийчдеш.

8.000 гектара тIа дIайийна хьажкIаш дикача хьала тIа а я, дика хьувкъаргйолаш а я.

1961 шера тIайица социалистически декхараш тешшаме кхоачашде а ССКП XXII-ча съезда баха боаггIача тайпара накъа баха а лаьрхIад районни партийни организацеи районерча берригача къахьегамхошеи.

П. КОНОВАЛОВ,
ССКП Надтеречни райкома секретарь.

А. МАГОМАЕВ,
райисполкома председатель.

Н. ВЕТОШКИН,
«Надтеречный» совхоза директор.

Ю. ШКАРАПУТА,
«Гвардейский» совхоза директор.

Дукха езача паччахьалкхенна

ССКП XXII-ча съезда баха мабоаггIара накъа баха дог ура а этта, шоаш тIайица декхараш кхоачаш а деш, Урус-Мартановски района юрта боахама къахьегамхоша паччахьалкхенга ка бола ялат дохкара план 110 процент кхоачашъяьй. Планал совгIа ялат дIалуш латт.

В. РУСИН,
ССКП Урус-Мартановски райкома секретарь

А. ЯНДАРБИЕВ,
райисполкома председатель.

В. ДРЕВЕЦКИЙ,
заготовкай госинспектор.

ПЛАНАЛ СОВГIА ДОАГIА ЯЛАТ

ССКП XXII-ча съезда баха боаггIача тайпара накъа баха кийчлуш болча Ачхой-Мартана района юрта боахамерча къахьегамхоша паччахьалкхенна ялат дIадалара план кхоачашъяьй. ДикагIа долча ялата 93 эзари 750 пунт дIачутессай паччахьалкхен амбарашка.

Планал совгIа дIалуш латт паччахьалкхенна ялат.

С. ДАУРБЕКОВ,
ССКП Ачхой-Мартана райкома секретарь.

А. ОЙШАЕВ,
къахьегамхой депутатий райсовета исполкома председатель.

ЛАКХЕХЬАРЧА ШКОЛА БОЛХЛОЙ ЕРРИГСОЮЗНИ СОВЕЩАНЕ ДАКЪА ЛОАЦАРАШКА

Деза новкъостий!

Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитетои СССР Министрий Советои дIайха моаршал лу шуга а шуга гIолла лакхехьарча школа профессорашка, преподавателашка, студенташка, берригача болхлошка а.

Советски Союза Коммунистически парте XXII-гIа съезд хьаелла ха гарга кхаьчача хана хул лакхехьарча школа болхлой Ерригсоюзни совещани. Советски халкъ цхьан бартаца керда къахьегама толамаш а даьха, даха доаггIача тайпара накъа даха кийчлуш да цу исторически событена.

ССКП XXII-ча съездо итогаш ергья советски халкъа карагIдаьннача сийлакь-доккхача гIулакхашта, цо тIаэцаргья парте керда программа — вай мехка коммунизм хьалъяра программа.

Коммунистически партеи Советски правительстваи хаддаза йоккха терко ю лакхехьара образовани дегIайоалаяра. Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революци котъяларо дунен историе чухь духхьашха халкъа долча гIулакхашка ухийт Iилманеи техниканеи карагI мел даьнна дика хIамаш, культура даькъе карагIдаьнна деррига хIамаш. Коммунистически партии Советски паччахьалкхеи вIашагIъеллача сийлахь-воккхача В. И. Ленина хьийхад, коммунистически общество хьалъяра адамаша шоаш дегIаухаш хьадаьхкача деррига историе чухь Iоаяь ерригача кхетама ганзаш караерзаянза яргъяц, яхаш.

Советски Iаьдал латтача шерашка Iалаьмате сиха дегIаенай вай лакхехьара школа. Цо кийчдаьд халкъа боахамеи культураи дерригача доакъошта эша дукхача инженерий, агрономий, лорий, хьехархой, кхыболча специалистий доккха эскар. Инженераш кийчбара дунен тIа эггара хьалхара моттиг лоац вай мехко. Интеллигенце кадраш кийчъяра гIулакх толаме чакхдоаккхаш латт Советски Союза ерригача союзни республикашка.

Лакхехьарча школа профессорашеи преподавателашеи вай катирхой кийчбу Iалами обществои дегIаахара законаш кхетадергдолаш, цу кхетамех практике пайда эца ховргдолаш, уж хьалкхебу массанахьа а коталонаш йоахача марксизма-ленинизма идейй уйланца, советски патриотизмаи пролетарски интернационализмаи уйланца.

Лакхехьарча школе кийчбаь специалисташ боккхача лоархIаме хиннаб вай сийлахь-боккхача мехка промышленностьи юрта боахами дегIабоалабеча, Iилма-технически прогресс еча. Халкъа боахам дегIабоалабара эггара чоалханегIа дола декхараш толаме кхоачашде ховш йола, йоккха говзал йола кадраш я вай хIанз кхетама массадолча доакъошка.

Шоай къахьегамца а талантаца а социалистически Даьхен сий доахаш, дерригача адамий прогресса кертте латташ болча дукхача Iилман болхлой отряд хьалкхеяьй лакхехьарча школе. Лакхехьарча школа профессорашеи преподавателашеи Iалаьмате доккха дакъа лаьцад Iилма, техника, экономика, культура дегIайоалаяра боккха лоархIам болаш йола Iилман проблемаш кхоачашъеча. Советски Союзо доккхий толамаш доахача, космически аренаш тохкача, машара гIулакхашта атомни энергех пайда эцача, реактивни техника хьаеча, электроника дегIайоалаеча, Iилмаи техникаи кхыча доакъонка доккха дакъа лаьцад вай лакхехьарча школа.

СССР-е шерра коммунистически общество хьалъе болаяро керда доккхий декхараш хьалхашка оттаду лакхехьарча школенна йоккхий говзалаш йола специалисташ кийчбара гIулакха, Iилма, техника, культура дегIайоалаяра.

Лакхехьарча дешара заведеней профессораш, преподавателаш, партийни, комсомольски, профсоюзни организацеш шоай беррига низ тIабахийта декхарийла я школа вахарцара бувзам чIоагIбарахи дIахо а СССР халкъа дешара система дегIайоалаярахи дола Закон кхоачашдара. Лакхехьарча дешара школа балха юкъе хIанзарча этапе керттерадар да дешар обществана пайданерча къахьегамца дувзара наькъаца специалисташ кийчбара боарам лакхбар.

Лакхехьарча дешара школа декхарийла я студенташта кIоаргта теоретически практически хьехамаш дала, къахьегамца цар безам болийта, общественни балха навыкаш хилийта. Къона специалисташ декхарийла ба Даьхен а дунен а Iилманеи техниканеи керда карагIдаьннараш бокъонца довзаш хила, тIулакха практика дика ха, коммунистически общество хьалъеча денал долаш къовсам лоаттабераш хила.

Лакхехьарча дешара школа дIахо дегIайоалаярои из эргаяккхарои дIадех Даьхен Iилма байракх кхы а чIоагIагIа лакхъюлургйола Iилма — педагогически кадраш дикагIа кийчъелга. Лакхехьарча дешара школа хIара преподавателa декхар да шийн теоретически практически кхетам а педагогически говзал а хаддаза лакхъе. ДIахо а халкъа боахама деррига доакъошии культуреи дегIайоалаяра йоккхий теоретически проблемаши практически декхараши кхоачашдара тIаберзабаь бола лакхехьарча дешара заведеней Iилма-тохкама болх шерра дегIабоалабе беза. Мехкарча берригача Iилмахошца цхьана, вузий Iилмахой декхар да производства болхлошца къа а хьегаш Iалама керда торонаш гучаяхар, технически прогресс сихъергйола керда теоретически выводаши гучаяьнна говзалаши халкъа боахамга кхачийтар, Iилма-тохкам беш хьагучадаьнна дикадар производстванеи вахараи юкъедоаладар.

Юртбоахама производство дIахо а лакхъяра боккха лоархIам бола декхар кхоачашдеш да советски халкъ хIанз. Лакхехьарча дешара школа болхлой сийлен декхар да из Iалаьмате доккха гIулакх кхоачашдеча дика дакъа лацар. Вузий Iилмахоша кийчде деза мехка тайп-тайпарча зонашка мегаргдола юртбоахама производства экономикаи из вIаштIехьъяккхареи дешаш, юртбоахама культураш чIоагIагIа хьувкъийтара, хьайбай боахам дIахо а дегIабоалабара, юрта боахама комплексни механизацеи электрификацеи дешаш.

Лакхехьарча дешара заведеней общественни Iилмай профессораши преподавателаши декхарийла ба коммунизм хьалъяра практика, вай заман общественни явленеш, закономерносташ кIоаргагIа йовза а теоретически дикагIа дар царна юкъе даха а. Лакхехьарча дешара школа берригача болхлоша къахетам боацаш къовсам лоаттабе беза марксистски-ленински теори цIена лоаттаяра тIехьа, ревизионизмана, догматизмана, сектантствана духьал, буржуазни идеологена духьал.

Профессораши преподавателаши декхарийла ба шоашта ховр дукхача къехьгамхошта юкъе даха, Iилманеи техниканеи карагIдаьннар дика дIадовзийташ бола пропагандисташ хила, халкъа культурнии цун юкъарча дешареи боарам лакхбеча юкъарчал доацаш дакъа лаца.

Шеко яц, дерригача советски халкъаца цхьана, лакхехьарча дешара заведеней болхлой Советски Союза Коммунистически парте XXII-ча съезда къона специалисташ кийчбечеи Iилма-тохкама болх дегIабоалабечеи керда толамаш даьха накъа гIоргхиларах.

ССКП ЦК-и СССР-а Министрий Совети теш, лакхехьарча дешара школа болхлоша вай мехка коммунизм хьалъеча юкъе дизза дакъа лоацаргхиларах.

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТ

ССР СОЮЗА МИНИСТРИЙ СОВЕТ.

ССКП обкомеи республика Министрий Советеи

ДИКАГIЧАРНА — ЦIЕ БАЙРАКХ

Надтеречни районо ялаташ кийчдара план ханал хьалха кхоачашъярца дувзаденна ССКП обкома бюроси Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Советои СОЦАМ БУ:

Ялаташ кийчдара план ханал хьалха кхоачашъярах ССКП обкомеи Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Советеи карара кара тела ЦIе байракх хьожайойла 1-гIа июль тIакхачалехьа 84 процент ка бола ялаташ чуийцача, ялаташ (хьажкIаш йоацаш) кийчдара план 106,8 процент кхоачашъяьча, паччахьалкхенна 860 эзар пунт ялат дIаденнача, кастта хургйолча ССКП XXII-ча съезда сийна паччахьалкхенна миллион пунт ялат (хьажкIаш йоацаш) дала аьнна декхар тIайийцача Надтеречни района (ССКП райкома секретарь нов. П. П. Коновалов, райисполкома председатель нов. А. М. Магомаев, «Надтеречный» совхоза директор нов. Н. Ф. Ветошкин, партбюро секретарь нов. Х. Султанов, «Гвардейский» совхоза директор нов. Ю. Н. Шкарапута, партбюро секретарь нв. Н. Х. Шахмаев).

Ялаташ кийчдара план кхоачашъеш Урус-Мартанеи Ачхой-Мартанеи районаша дика болх бь хилар белгалдаьккхад.

* * *

ССКП обкомои республика Министрий Советои ялаташ чуэцачеи кийчдечеи белгалбаьннача Надтеречни района къахьегамхошта премеш ялара ахча хьожаде декхарийла яьй совхозий управлени.

Республика торговле Министерствана тIадиллад Надтеречни района ялаташ чуэцачеи кийчдечеи хьалха латтарашка йохкара кхоъ легковой автомашини шиъ мотоцикли хьожаелга.

СИЙЛЕН ДОСКА

ССКП Надтеречни райкомои райисполкомои могабарах Республика Сийлен доска тIа боах ялаташ чуэцача хьалха латта механизатораш:

«Октябра 12 шу» яхача колхозера:

Аверьянов Ф. — 3 балха дийнахьа 65 гектара тIара ялат хьал а ийца, 930 центнер аьрда комбайнер.

Елистратов И. — 6 балха дийнахьа 143 гектара тIара ялат хьал а ийца, 1307 центнер аьрда комбайнер.

Подлесный В. — 10 балха дийнахьа жаткаца 215 гектара тIара ялат чуийца машинист.

ССКП Наурски райкомои райисполкомои могабарах Сийлен доска тIа боах ялаташ чуэцача хьалха латта механизатораш

Ларионов Г. — 10 балха дийнахьа 308 гектара тIара ялат хьал а ийца, 3882 центнер аьрда «Россия» яхача колхоза комбайнер.

Востриков Г. — цхьан сменах лафет йоацача жаткаца 71 гектара тIара ялат хьекха «Терский» яхача жа леладеча совхозера машинист.

Абашин А. (машинист), **Коленченко И.** (тракторист) — лафет йоацача жаткаца хIара денна 50 гектарал кIезигагIа доацаш ялат хьекха Ленина цIерахча колхозера механизатораш.

Солнышкин Г. — Ленина цIерахча колхозе ялат дIаувзаш хIара денна хьаттара ялаташ дIайидеча пункте 200—250 центнер ялат дIакхихьа шофер.

Йоккха къахьегама котало яьккхай Надтеречни района къахьегамхоша. Укх деношка цар паччахьалкхенна ялат дIадалара план 106,8 процент кхоачаш а яь, планал совгIа Даьхенна ялат дIалуш ба уж.

Дика чакхдаьхар ялат чуэцара балхаш «Гвардейский» совхоза механизатораша. Царех дукхачарна Нохч-ГIалгIай республика Лакхехьарча Совета Президиумо совгIата Сийлен грамоташ еннай. Царна юкъе ба говза комбайнераш Эдилсултанов Ваха, Эдильбиев Эти. Лоаццача хана 300 гектара тIара ялат чуийца ваьннав Эдилсултанов. Ииштта хьинаре къахьийгад цун новкъоста Эдильбиев Эте а.

СУРТА ТIА шоана гу (аьрдехьара аьттехьа) тракторни бригада бригадир Закаев Iалбик, кмбайнераш Эдилсултанов Ваха, Эдильбиев Эти.

Н. Кобиашвиле сурт.

Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета Президиума УКАЗ

1961 шера ялат чуэцаши ялат кийчдеши доккхий хьокхамаш дахарах Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла Надтеречни района совхозий, автотранспортни организацей, партийнии советскии органий укх болхлошта:

Абдулаев Абойна — «Гвардейский» совхоза комбайнера.
Абукаев Абуезита — «Гвардейский совхоза комбайнера.
Астамиров Махьмада — «Надтеречный» совхоза шофера.
Берисханова Рабуйна — «Надтеречный» сохоза болхлочоа.
Болдырев Корней Петровича — Нохч-ГIалгIай совнархоза гIишлошяреи гIишлой материалаш еча производстваи управлене № 2 йолча автотранспортни контора шофера.
Болиев Махьмада — «Гвардейский совхоза» комбайнера.
Ветошкин Николай Федоровича — «Надтеречный» совхоза директора.
Дажикаев Мовлада — «Надтеречный» совхоза комбайнера.
Джанхотов Iаьлийна — «Надтеречный» совхоза комбайнера.
Дзакаев ТIахIира — «Надтеречный» совхоза тракторно-полеводчески бригада бригадира.
Дурдиев ХIарона — «Надтеречный» совхоза комбайнера.
Козловский Валентин Анатольевича — Нохч-ГIалгIай совнархоза гIишлошъяреи гIишлой материалаш еча производстваи управлене № 2 йолча автотранспортни контора шофера.
Коновалов Павел Петровича — ССКП Надтеречни райкома хьалхарча секретара.
Магомаев Махьмада Ахьъяда — Надтеречни къахьегамхой депутатий районни Совета исполкома председатела.
Матагов Махьмада — «Надтеречный» совхоза тракторно-полеводчески бригада бригадира.
Минцаев Генардкъий ТIахIира — «Надтеречный» совхоза отделене управляющена.
Сенин Михаил Терентьевича — «Надтеречный» совхоза отделене агронома.
Таймасханов Таймасхана Салийна — «Надтеречный» совхоза отделене управляющена.
Таймасханов Шепуйна — «Гвардейский» совхоза лафетка йоацача жатка машиниста.
Удаева Шемуйна — «Надтеречный» совхоза болхлочоа.
Хадиев Януда — «Надтеречный» совхоза тракториста.
Хасбулатов Мусийна — «Гвардейский» совхоза тракторно-полеводчески бригада бригадира.
Шахмаев Хьасана Нурадена — «Гвардейский» совхоза партийни бюро секретара.
Шкарапута Юрий Николаевича — «Гвардейский» совхоза директора.
Эдильбиев Этена — «Гвардеский» совхоза комбайнера.
Эдилсултанов Вахийна — «Гвардейский» совхоза комбайнера.
Эдилсултанов Мусейна — «Гвардейский» совхоза тракториста.
Элиханов Дэлена — «Гвардейский» совхоза лафетка йоацача жатка машиниста.
Юсупов Ахьмада — «Гвардейский» совхоза тракторно-полеводчески бригада бригадира.
Юсупов Iумара — «Надтеречный» совхоза шофера.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума
Председатель И. АЛМАЗОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума
Секретарь М. КОМАРОВ.

г. Грозный, 1961 шера 3-гIа июль.

Дулх, шура, фуаш, тха кийчдар

(хьалхарча ах шера план кхоачашъяр—процентащца)

Районаш	дулх	шура	фуаш	тха
Ачхой-Мартана	106	88	136	93
Ведена	126	70	100,6	76
Грозненски	94	90	67	121
Гудермесски	104	100,7	105	82
Каргалински	132	90	115	105
Курчалой	101	95	78	70
Надтеречни	107	89	48	131
Наьсарен	41	77	32	77
Наурски	106	97	88	100,3
Ножай-Юрта	128	86	132	48
Первомайски	96	87	62	27
Советски	124	89	100	71
Сунженски	105	103	51	106
Урус-Мартана	91	79	53	67
Шаьла	61	84	64	197
Шелковской	121	90	106	108
г. МагIалбик	65	95	73	124
г. Грозный	70	129	—	—

Доккхача патриотически хьинарца къахьегаш ба вай республикерча колхозийи совхозийи хьайбаш леладеча фермашкара болхлой ССКП XXII-ча съезда накъа бахар духьа.

Лакхехьа кепа техача сводка тIара гуш да Сунженски района къахьегамхоша фермашкара болх тоабаь хилар. Цу тайппара дика болх бу укх шера Гудермесски районерча хьайбаш леладераша а. Ах шера йола дулх, шура, фуаш кийчдара план тIехкхоачашъяьй цар.

Сунженскии Гудермесскии яраш йоацаш, кхы а я йолаш йолча дулх дукхагIа даккхара торонех пайда дика эцаш йола районаш.

Цхьабакъда, цу цхьадолча толамашта юхе бIарга ца гуш бита йиш яц доахани коа тIара оалхазараши чуоттадаь а доажадеш а кхабара болх во вIаштIехьбаьккхача районий во болх а. Дулх кийчдара чIоагIа тIехьабисаб Наьсарен, Шаьла районашка, МагIалбика зоне. Уж тIехьабисара керттера бахьан да детта доахан дебадара цар лоаттабе беззача тайпара къовсам ца лоаттабар.

ЛаьрххIа тоабе безаш ба коа тIара оалхазараш дебадара болх.

ДикагIа а дукхагIа а хьаийе еза хьалха латтача боахамий опыт, цу гIулакха пайда дикагIа эца беза хьалха латта опыт йоаржаяра йолча тайп-тайпарча формаех — экскурсех, хьалха латтача опыта школаех, лекционни пропагандах, хьалха латтараша тIехьабисарашта шефство лелаярах.

Отчетно-хоржамий партийни собранешкара

ТЕХНИЧЕСКИ ПРОГРЕССА ТIЕХЬА ЛОАТТАБЕЧА КЪОВСАМЕ

Электроэнергии цари дукхагIа фу даь боаккхаргбар-хьогI, кердагIа йола механизмаш, рационализаторски предложенеш балха юкъеяхьара чотах продукци яккхарга дIабода мах лох мишта бергбар-хьогI, яхаш дувцар Новогрозненски ТЭЦ-а коммунисташа шоай отчетно-хоржамий собране.

Докладчика а пренешка къамаьлаш даьча коммунисташа а белгалдора, 1960 шера ТЭЦ-о 1959 шерарчул 18 процент дукхагIа электроэнерги яьккха хилар, шера план 101,8 процент кхоачашъяь хилар. Потребителашта дукха тепловой энерги дIахийцай. Электроэнергии цари баккхарга дIабода мах лохбара чотах планал совгIа 9300 эзар сом совгIа ахча кходаьд ТЭЦ-е.

Собране хиннараша къаьстта чIоагIа теркам тIабахийтар производственни процессаш дIахо эргайоахаш тоаяра, керда техникеи автоматикеи балха юкъеяхьара, оборудованена реконструкци яра, станце мощносташ совъяхара дешашта.

Дукха балхаш даьд электроэнерги чурча гIулакхашка кIезигагIа ахийтара. Цо йиш хилийтар 2 миллион киловатт-сахьат электроэнерги кхое.

Дика болх баьб электроэнерги кхояра а керда техникеи автоматикеи балха юкъеяхьара а йолча партийни комиссеша.

ЧIоагIа дика хеташ белгалдаьхар коммунисташа шоай заводерча рационализаторашта карагIдийнна тIулакхаш. 1960 шера цар еннача 190 рационализаторски предложенех 126 производствана юкъеяхьарах 480 эзар сом ахча кходаьд. 1961 шера цхе бетта еннача 91 рационализаторски предложенех 48 балха юкъейихьай, хIаьта из бахьан долаш 14 эзар сом совгIа экономически пайда баьннаб.

Къамаьл даьча докладчика а цхьаболча коммунисташа а дийцар Веденски районерча Орджоникидзе цIерахча колхоза ТЭЦ-о деш дола шефски новкъостал. ТЭЦ-а болхлоша кийч а баь колхоза шин коровнике оттабаьб тховнаца боаллабу аьшка никъ, трактора тIехьа текхаю 3 соалоз яьй, юрта электрически свет чуйиллара электрооборудовани кийчъяьй, бIаьстан юхьера балхаш дара эша юртбоахама машинаши инвентарьи тоаяьй. Болхлоша культурни бувзамаш а тайсад колхозхошца. Укх шера май бетта Орджоникидзе цIерахча колхозе концерт оттаде яхар ТЭЦ-а агитбригада. Боккхача безамца ладийгIар цунга колхозхоша. ХIанз, ялаташ чуэцаш латтача хана, оттаде лаьрхIача кердача концертий программа кийчъеш я агитбригада.

ТЭЦ-а коллективо даьхача толамашта нийса, коммунисташа белгалдаьхар долаш дола кхоачамбоацараш а, гучадаьхар производства кхоачамаш, цар дийцар къахьегам вIашагIболлара, материальни гIирсаш лорадара юкъера кхоачамбоацараш.

— Керда техника балха юкъеяхьара йоккха программа оттаяьй тха станце, — аьлар коммуниста нов. Немзера. — Вайна хов, котельни цехерча вентилятораштеи пылесосаштеи реконструкци яро дукха экономи елга. Цхьабакъда, станце кулгалхой лаьрхIа оарцагIбалац уж дешаш чакхдахара.

Рационализаторски предложенеш балха юкъейоалаяра гIулакх эсала лелаш хилар дийцар коммуниста нов. Комарова. Эстакадашка кхоачам боллаш механизаци яьяц, вагонаш Iойоассаеш эша лоамеш дац, болх беш яц портальни тележка. Цу дешашта енна дика рационализаторски предложенеш яр, цхьабакъда, цеха начальника нов. Рунцова бехка уж чакх ца йоахаш тоаю.

Къахьегамхой бытовой гIулакхашта юкъера кхоачамбоацараш дийцар дукхача коммунисташа.

Технически прогресс, ерригача производственни участкашка автоматизации механизации яр, хадданза къахьегама овсарле лакхъяр дукха къовсам лоаттабелга— из да отчетно-хоржамий партийни собране оттадаь Новогрозненски ТЭЦ-а коммунистий декхар.

У. ГОНЧАРЕНКО,
ССКП Сталински райкома инструктор.

Новкъостал ду юрта Совето

Наурски района Калиновски юрта Совето дика новкъостал ду юртарча Ленина цIерахча колхоза.

Общественностагара а юрта Советагара а чIоагIа новкъостал эшаш ха я хIанзара яр. ХIана аьлча хьажкIашта ханнахьа оасар дар, царна юкъера лаьтта цамца даккхар, комсаш хьалъехкар, ка бола ялат чуэцача новкъостал дар боккхача лоархIамера гIулакх да.

Укх шера Ленина цIерахча колхозе эггара хьалха квадратно- гнездовой хьисапе дIайийнай хьажкIаш. Цхьаццайолча моттигашка нийса квадраташ ца хилар бахьан долаш механизмашца оасар дохаде, лаьтта цамцадаккха йиш йоацаш дисад. Цудухьа юрта Совето новкъостала бIаьннел совгIа пенсионераш, 300 гарга цIен-ноаной гул а баь арабаьхаб хьажкIашта оасар де. Лоаццача хана деррига балхаш чакхдаьхар колхоза новкъостала гулбеннараша.

ХIанз вIалла ца йойташ лоаццача хана ка бола культураш чуэцара тIехь къовсам лоаттабеш я станични Совет. Из гIулакх дика вIаштIехьдаьккха дIахьу юрта Совета председатела В. Гашина. Кхашкарча массайолча участкашка, токашка, чахи аьлахи аргIаш деча, ялат хьоккача, иштта кхыйолча моттигашка новкъостал ду юрта Совето оарцагIбаьхараша.

Из болх барал совгIа юрта Совето бахача нахагара юртбоахама продукташ гулъяра ах шера йола план тIехкхоачашъяьй. Масала, дулх хьаэцара план 112 процент, шура — 103,4 процент, фуаш — 127 процент кхоачашъяьй.

О. ХАМЗАЕВ,
ССКП Наурски райкома инструктор.

Политико-массови болх районий газеташ тIа

Кепайоазон обзор

Доккхийи бехктокхамеи декхараш да хIанз деррига советски халкъ парте XXII-ча съезда дикача хьокхамашца накъа даха кийчлуш долча хана юрта боахама къахьегамхоша кхоачашдераш.

Хьалхашка латта декхараш кхоачашде къахьегамхой оарцагIбахара боккха лоархIам болаш да царна юкъе беш бола политически болх лакхача боараме, вахарца, къахьегамхой декхарашца бувзам болаш хилар. Из гIулакх дика кхета а деш шоай оагIонаш тIа чIоаггIа теркам тIабахийта дувца деза районий газеташа наха юкъе беча политико-массови балха дешаш. Бригадашка, фермашка агитатораша беш бола кхетама болх, цар опыт ювцаш йолча материалашта каст-каста кепа етта еза районий газеташа. ХIаьта иштта шоашта хьалхашка латтача декхарех агитатораш дикагIа дIаккхетаргболаш, гарггарча хана теркам тIабахийта беза дешаш малагIаш да царна ховргдолаш статьяш язъе еза хIара керда балха кампани йолалуча хана.

Иштта «СУНЖЕНСКАЯ ПРАВДА» яхача Сунженски района газето укх шера ка бола ялат районе чуэца долалуча деношка «Массово-политически балха центр — кхашкара стан» яха передовой статья язйир. Статья тIа белгалбаьб районерча цхьайолча колхозашка, бригадашка дика вIаштIехьбаьккха лелабеш бола агитационно-массови болх, цунга хьежжа дукха кхоачамбоацараш долаш из болх лелабеш йола организацеш а ювц статья тIа. Къаьгга белгалду газето хIанз агитатораштa хьалхашка латта кертера декхараш:

— ХIанз боккхача лоархIамера ха хьаэттай — ка бола ялат чуэца долалу. Ялат чуэцача хана хIара сахьат а лоархIам болаш да. Агитатора хьалхашка къаьстта доккха декхар латт хIанз, дешаца а шоай гIулакхашца а къахьегам вIаштIехьбаккхара, социалистически яхь йоаржаяра юкъера кхоачамбоацараш дIадоахаш хила беза агитатораш, — яхаш язду газето.

Из районе цхьайолча моттигашка ка бола ялат чуэца долалуш долча деношка дар. Цул тIехьагIа массехк ди даьлча районерча дукхагIа йолча колхозашка ялат чуэца болабелар. ТIаккха «Сунженская правда» цIаьккха а хьоахабир агитационно-массови болх. «Кулгалхо, агитатор» аьнна корта а болаш яр газето кепа теха XIX-ча партсъезда цIерахча колхоза баьца дааpаш леладеча шоллагIча бригада бригадира П. М. Шевлякова агитационно-массови балха опыт ювцаш йола статья.

Дикка терко тIаяхийта бувц ший оагIонаш тIа агитационно-массови болх Грозненски района «ЗАВЕТЫ ИЛЬИЧА» яхача газето а. «Новый быт» яхача колхозера А. Туринске язъяьча корреспонденцена кепа тох газето районе ка бола ялат чуэца доладелча.

ТIаккха цхьа ха яьнначул тIехьагIа бIаррча оагIув хетаю газето районе беча политико-массови балха.

ОагIо тIа кепа теха я «Кхашкарча станашкара хоамаш» яха корреспонденци, «Лекцеши, докладаши, концерташи» яха 1-гIча мая цIерахча колхоза парткома секретара нов. Шныпко язъяь статья. «Массаза нахаца хила» яхача Толстов-Юртарча агитатора, библиотекара нов. Шахгиреевас язду:

— Наха юкъе беча кхетама балха дикагIа ярех форма я беседа. Дукха ха йоаццаш Шабаева Марияй звено йолча хилар со, делкъийга перерыв йолаш юртарча къахьегамхошта тIеххьарча хана мехка а доазол араьхьа а хинна кердача хIамаех серпуховцаша дIадоладаьча дикача гIулакхах дийцар аз. Звено членаш шоайла дага а бувлаш чIоаггIа къамаьлаш деш бар. Цул тIехьагIа цар лаьрхIар, шоаш доахаш дола толамаш шозза лакхагIа хургдолаш, ССКП XXII съезда хIаране шоашкара совгIат кийчдергдолаш болх вIаштIехьбаккха.

Дика гIулакх да «Заветы Ильича» яхача газета тIара политико-массови балхах йола материалаш из болх лелабераша шоаш язъеш хилар.

Цхьабакъда, цу даькъе белгалде дезаш да Наьсарен районерча «ЛЕНИНА БАЙРАКХ» яхача газета кхоачамбоацараш. Укх шера 14-ча июне газето кепа техай «Агитатор — къахьегамхой оарцагIбоахари кхетам лури» яхача статьяна. Статья язъяьй парте райкома болхлочо. Статья тIа дуккха масалаш а доаладеш районерча агитатораштa хьалхашка латта декхараш белгалдаьд. Из дика гIулакх да. Бакъда, агитатора, пропагандиста шоаш язъяь цхьаккха заметка яьнна яц газета тIа берригача июнь бетта.

Агитатора, е лектора опыт ювца гIерташ «Иштта чакхъяьлар беседа...» яхача корреспонденцена кепа техай газето 23-ча июне. Бакъда, дика уйла ца а еш из язъяр бахьан долаш кхетаде хала да, беседа яьр малав — агитатор ва, райцентрера вена лектор, е цу корреспонденце автор ва.

Хьалхашка латтача декхарашка хьежжа наха юкъе беча политико-массови балха дешаш дукхагIа а дикагIа а шоай оагIонаш тIа дувца деза районий газеташа.

Лектора ди

Партбюро секретарь нов. Крутилин волча Грозненски районерча № 2 йолча баьца даарий-шурий совхоза партийни организаце чIоагIа терко ю лекционни пропаганда.

Партбюрос яьча решенех партийни организаце хIара ерача дийнахьа кхашкарча станашка, бригадашка, производственни участкашка лекцеш еш, докладаш ю.

Укх тайпара чакхдаьлар дукха ха йоаццаш хинна лектора ди. Кхашкарча станашка, бригадашка, фермашка 8 лекци а йийшай доклад а яьй.

«Дын ислама реакционни чулоацам» яхача темах лаьца нов. Абубакарова йийшача лекцега чIоагIа ладийгIар шоллагIча отделене полеводаша. Къаьгга, тешавеш йола факташи масалаши а кхувлаш, нов. Абубакарова хьахьекхар дынах эулам доалаш хилар, болхлой гIахьийхар доацача хIамаех нах тешабе гIерташ дыно деча хьехамашта духьала лира къовсам лоаттабара. Нохчий метала йийшар из лекци.

Дунен халкъашта юкъера гIулакхаш дувцаш кхай тIарча стане лекци йийшар парторганизаце секретара нов. Крутилина.

Хьайбаш леладерашта дукха езаелар «Хьайбашта хула гемоспоридкозни лазараш» яхача темах ветеринарни лоро нов. Фролкова йийша лекци.

Лекцеш йийшар «Комсашта нийса гIулакх дара хьакъехьа», «Хьалха латтача дояркай опыта хьакъехьа».

Лоаллахарча «Арпунский» яхача совхозерча агрономо нов. Перлова лекци йийшар «ДIайийна хIамаш хьувкъаяра дола наькъаш» яхача темах.

Лектора дийнахьа лекцешкеи докладашкеи ладувгIаш хилар совхоза 490 болхло.

ЧIоагIа лоархIам болаш да лекцеш совхоза хьалхашка латтача декхарашца йийза хилар.

Общественни болх дика кхоачашбу лекторски группана кулгалдеш йолча нов. Саранцевас. Лекторски группо бе беза болх бокъонца план а оттайийя вIаштIехьбоаккх цо. Уж планаш партийни организаце бюрос йийца а йийца, чIоагIъю. Лекцеш еша а докладаш е а еза моттигаш хьалхагIе а дIахойт лектораш ка.

№ 2 йолча баьца даарий-шурий совхоза лекторски группа балха опыт хьаэца а шерра дIайоаржае а мегаргйолаш я.

А. СОРОКОУМОВ.

ЛЕНИНГРАД. ССКП XXII-ча съездага кийчлуча деношка Ленинграде хьахилар производства лаккхача культурана тIехьара болам. Цу дикача гIулакха юхь дIайолаяьй «Электросила» яхача завода коллективо. Дуккхача коллективаша хьаллаьцар из гIулакх. Царна юкъе ба советски оптико-механически промышленноста керттерча завода — ГОМЗ-а болхлойи специалисташи. Дукха ха йоаццаш ГОМЗ-а коллективана Ленинграде эггара хьалхара йола лаккхарча культура завод — маяк аьнна сийлен цIи еннай.

Iомаде мегаргдолаш дукха хIамаш да укхаза. Цехашка цIена а дика порядок а я. Массайолча участкашка юкъейоалаяьй эггара кердагIа йола техника, производство вIашагIйоллара керда формаш.

Диспетчерски балха юкъейоалаяьй телевизионни установкаш, инженерни вычисленеш ю машино-счетни станцеш.

ССКП XXI-гIа съезд хинначул тIехьагIа предприяте караерзаяьй 120 цIи йола продукце керда образец, хьаяьй 12 автоматически поточнии конвейернии лини. Из бахьан долаш къахьегама овсарле 24 процент лакхъеннай. 1963-ча шера хилийта лаьрхIачунна нийсса я из.

Предприяте 19 цехи отдели, 200 гаргга участок, 300 гаргга бригада я коммунистически къахьегама коллектив яха цIи тиллийта бокъо яккхар духьа къовсам лоаттабеш. 2000 болхло коммунистически къахьегама ударник хила гIерташ ва. ХIаьта ерригa коллектив а коммунистически къахьегама предприяти яха цIи яккхар духьа яхье яьннай.

Заводера хIара виълагIа вар—дешаш ва. Дукха гIулакхаш ду укхаза болхлойи специалистийи бытовой хьалаш тоадара.

ГОМЗ-а толам — ССКП XXII-ча съезда яха йоаггIача тайпара накъа яха а семилетка бехктокхамера заданеш сийленца кхоачашъе а лаьрхIача ерригача барт тайнача коллектива толам ба.

Сурта тIа: цехашка зизаш оттадар духьа 700 пальмеи кхыйола декоративни гаьнаши чуйолча заводской оранжерее. Хьалхашкахьа садовод Н. В. Судакова.

В. Капустинеи И. Барановеи сурт.
ТАСС фотохроника.

Иштта лакхйир къахьегама овсарле

Семилетка кхоалагIча шера план ханал 15 ди хьалха кхоачашъяра чIоагIа къахьегаш ба Грозненски крекинг-завода технологаш. Къахьегама овсарле дикка лакх а еш, укх шера 6 бетта йола валови продукци арахецара план ханал хьалха кхоачашъяьй цар.

Къахьегама овсарле лакхъяра керттерадар да производства процессашта реконструкци, автоматизаци, механизаци елга. Из гIулакх боккхача лоархIаме хилар дика кхетаду коллективо. Цудухьа, укх шера доккхий хувцамаш даьд завода дуккхача установкашка.

№ 2 йолча цеха крекинг доаккхача 4-ча установкана яьча реконструкце дуккхаза лакхйир къахьегама овсарле. Юкъера лаьрхIача царех цхьан установка къахьегама овсарле 50 процентага кхаччалца лакхъеннай, хIаьта сийрда продукташ хьакъоастаелга — 68 процент.

Реконструкци ярца, балха гIулакхаш хувцадаларца керда говзалаш Iомае йийзар установкерча къахьегамхой. № 11/12 йолча установка кердача схемах дола балхаш дика карадерзадир технологаша: боккхагIа болча операторашa Сенатовеи Плетневеи, операторашa Карицкеи Макаренкоси, операторий гIончаша Саакянцеи Ефимовеи, иштта кхычар а.

Цу дерригнеша вIаштIехьдалийтар термически установке продукт цкъарчоа йIоах маелланге а автомобилий бензинан тракторий фатагенан лаьрхIа йола фракци хьакъоастае. Продукцега дIабода мах лохбарал совгIа, къахьегама овсарле шозза лакхйир цу гIулакхо.

№ 7—8 йолча установке доаккхача дизельни доагама температура мел я хара цхьа сахьат совгIа ха йоае езар из лабораторешка гIолла чакхдоаккхаш. ХIанз доагама температура хьагойташ автомат латт установке. ХIаьта кара деш хиннача балхашта автоматизаци яра дукха ха йоаццаш арахийца керда оборудовани а оттаяьй шоай установке технологаша.

Къахьегама овсарле лакхъяра лоархIаме да установкага ремонта соцаца еш дукхагIа болх байтилга а. Планах 35 дийнахьа болх бича ремонта соцае мегаргйоллаше а А. Реунови Ф. Власови керте латтача установкашка 43 денн-бус болх байтаб. ХIаьта оттаяьча ханал 34 сахьат хьалха царна ремонт яь а баьлар технологаш. Цу гIулакхаша 10 процент лакхйир къахьегама овсарле. Цудухьа, парте XXII-ча съезда сийна тIайица декхараш тIехкхоачаш а деш, 6 бетта йола къахьегама овсарле 109 процент кхоачашъяьй цеха технологаша.

Иштта дика къахьегаш я № 3 йолча цеха коллектив а. Дукха хана денз болх ца беш лаьттача крупчаткана реконструкци ярца заводе хIанзалца мехкдаьттах ца йоаккхаш хинна продукци арахеца йолайир цига.

Контрольно-измерительни приборaш оттаяьй, еза механизмаш хьалтIайохкачареи Iойоахачареи балхашта механизаци яьй. Цу гIулакхо 20 процент лохъяьй установкай планово-предупредительни ремонташ, хIаьта цунга хьежжа дегIаенай къахьегама овсарле а.

Доккхий хувцамаш даьд № 1 йолча цеха коллективо а ший установкашка. Масала, пхелагIча установке мехкдаьтта чакхдоаккхаш хьайоаха продукташ кIезигеи дукхеи Iовра холодильникашка. Цунга хьежжа продуктай йIовхал тайп-тайпара хиларца дегIаягIацар балха овсарле. ХIанз из цIендаь установкера дIадаьккхад технологаша. Секцешкара йIовхал лаьгIъяра хий хьачутелача змеевикеи генератореи схемаш хийцай. Цу гIулакхо 40 процент лакхйир установка къахьегама овсарле.

Завода берригача болхлошта хьалхашка латта декхараш кхоачашдеча хьалхле лелаеш хьайоагIа уж къахьегама толамаш даьха коллективаш. Валовой продукци арахецара ах шера план кхоачашъяьй цига, хIаьта 104 процентага дIакхоачаш лакхъеннай технологий къахьегама овсарле а.

М. ТУМГОЕВ.

Барт-цхьоагIо хилча...

Iалаьмате дукха чуIе цIеноши коммунальни гIишлоши хьалъеш латт вай республике. ДIа мел хьежача гуш я хьу санна латта керда гIишлош, уж хьалъю кранаш. Массанахьа эш гIишлой материалаш — гIишлой лард.

Шелковской района Ильича цIерахча кирпишкаш еча заводе нийсделар тхо. Эггара балхаш сихденна, саготагIа дола ди дар из. Цехашка гIолла тхо чакхдувлаш массанахьа а кхехкаш балхаш дар. Механизмаша, машинаша деча татаех, тайп-тайпарча къамех болча болхлой оазех цхьана вIашагIа а кхийтта цхьа къахьегама илли доахаш санна хетар.

— Семилетка кхоалагIча шера 3680 эзар еттан 810 эзар цIен тIа юллеи кирпишк кепа тоха езаш да тхо, — йоах завода директора нов. Хакиева.—Республике керда хьалъеча гIишлошта 3200 эзар етта кирпишки 720 эзар цIен тIа юлла кирпишки лургья завода коллективо. Задани кхоачашъергья оаха. Цунна тешал ду дуккхача къамех латта тха коллектив доттагIал долаш хиларо, цун къахьегама хьинар доккха хиларо, — йоах цо тешшаме.

Бакъда из. Завода барт тайнача къахьегама дезала юкъе балха ба эрсий, нохчий, гIалгIай, татараш, хIирий, корейцаш, аварцаш. Итт совгIа къамех нах ба цига болх беш.

Итт шу совгIа ха я татарина Нигматулин Хамид Хайруловича кирпишкий цехе болх бу. Тайп-тайпара балхаш де дийзад цун. ХIанз цеха начальникага кхоачаш лакхвеннав из, Коммунистически парте дIачуийцав. Тхона юххе латт из сатийнна ший цехера нах а бувцаш.

— Башха нах ба уж,— йоах Хамид Хайруловича. — Тайп-тайпарча къамех бола уж уйлашкеи къахьегамгеи диллача цаIаш ба. Цхьатарра йоакхо ю цар шоайла, производства, вIаший новкъостал ду. Дика болхло ва Бачуркаев Алисолта. Бийда кирпишк пишк йолча тIаккхухьаш волча цо хIара денна ший нормаш тIехкхоачашъю. ХIаьта, нагахьа санна цIен тIа юлла кирпишк еча цехера болх тIехьабисача, цигарча новкъосташта гIо де вода из.

Цхьа бутт хьалхагIа цехе балха ера хIире, комсомолка Чигева Зарета. Долла хIама керда дар цунна, долла хIама довза гIерташ яр из. Эггара дукхагIа езаелар Зарета резчика говзал.

— Из хала говзал йолга халахь Зарета. Укхаза сеца минут яккха йиш хургьяц хьа, Iа баьча балхах тийша хургба хьона ерригача бригада боаккхаргбола толам. Хьо ца кхере аз Iомаергья хьо, — аьлар кирпишкашта кепа еттача пресса слесарь волча эрсечо Поляков Михаила керда енача болхлочунга.

— Атта вахар лехаш а яц со-м. ХалагIа йолчча моттиге болх бе безам ба са.— аьнна жоп делар йоIо.

Доладелар дешара денош. Кердача болхлочоа юхера дIа ца воалаш, массадола хIама мишта де деза цунга дIахьувкхаш вар слесарь. Юххьанца ца лоархIаеш, ца кхеташ хиннача Зарета тIехьагIа бIубенна лелайора кирпишк ю топпар кепа беттaш йола вордингаши топпар теда урсаши. ТIаккха, цхьа бутт баьнначул тIехьагIа бокъонца Iомайир цо из говзал, йизза ший гIулакха говзанча хилар цунах.

Бакъда, Поляков Михаила бригада хIанз кIезиг-дукха тIехьа я цунца яхь лаьцача а карара кара тела ЦIе вымпел лелаеш йолча а Павлов Ивана бригадал. Цхьабакъда...

— Ха я тхона, — йоах Полякова бригадацарча болхлоша, — вымпел тха хургья. Сезон йолаенна а мичай дукха ха.

Хетаргахьа ерригача производстве эггара халагIа бола болх ба кирпишк йоттача цеха чура бар. Бийда кирпишк пишка чу дIачуоттаеш а етта яьннар хьайоаккхаш а Iалаьмате чIоагIа йIовхал я. Болхлошта тIагIолла хьацар Iоух. Цхьабакъда, укхаза а чIоагIача хьинарца къахьег болхлоша. Киркашка кирпишк дIачуувттаеш йолча татарка Нигматулина Айшета, цIен тIа юлла кирпишк хоржаш йолча кореянка Шайгай Риммас, шоллагIча кирка чу бийда кирпишк оттаеш йолча нохчочо Исрапилова Хадижата, дуккхача кхычар шоай сменах йола нормаш 120—140 процент кхоачашъю.

— Цхьабарашта эрсий мотт хайра хац, — йоах цеха начальника ССКП члена кандидат волча нохчочо Забитов Айнаде. — Цхьабакъда, царна массанена а дика хов кастта парте XXII-гIа съезд хургйолга а цунна дикача къахьегама совгIаштащца накъа баха безилга а. Из хьаелла ди тIакхачалехьа кирпишк арахецара тIанийца социалистически декхараш кхоачащде деза.

ВIаштIехьа йоацаш, машиний механизмайи оатхалаш каглуш моттигаш а хул укхаза производстве. Кирпишк дIаккхухьача яьшках йоалла зIы багара эккх, е прессах йоалла тулк юалу, е кхыдар хул. Цу хана новкъостал де боагIа механизаторашремонтникаш. Царна юкъе а гургба тайп-тайпарча къамех бола болхлой. Барт тайна, заданеш массаза а тIехкхоачашъеш, механизмашка болх дика байташ къахьег токарь-сварщик волча нохчочо Тарлаев Байсара а кузнеца эрсечо Кузьмин Владимира а. Болх дика барах а оамалаш дика хиларах а завода дирекце Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота яла оттаваьв Тарлаев Байсар.

Дуккхача къамех болча нахах латташ йолча цу коллектива вежарий доттагIал хилар да цо толам боаккхаргболга. Апрель бетта сезон дIайолаеннай заводе. Шин бетта йола валови продукци арахецара план 119 процент кхоачашъяьй. Етта кирпишк кепа тохара йола апрель беттара задани 133 процент кхоачашъяьй, май беттара яр — 110 процент, цIен тIа юлла кирпишк кепа тохара апрель бетта задани 103 проценти май бетта яр 101 проценти кхоачашъяьй.

— Республика къахьегамхошта дика цIенош дергда царех гIишлонхоша,—йоах завода болхлоша.—Мельэш царна гIишлой материалаш хулийтаргья оаха.

ХIанз ССКП XXII-ча съезда сийна яхье а яьнна къахьегаш я дуккхача къамех латта коллектив.

С. СУЛИН.

СУРТА ТIА: заказчикашта дIаяхьийта кийчъяь латта «КПТ-2» моделах йола кинопроекционни аппараташ. Хьалхашкахьа ба слесарашсборщикаш М. В. Васильев (ардехьа), П. П. Федькович.
В. КАПУСТИНЕИ И. БАРАНОВЕИ сурт. **ТАСС фотохроника.**

Керттерадар—нах тешабари кхетабари да

ССКП ЦК-а идеологически балха дешай решенеш кхоачашъеш цхьабола болх баьб Урус-Мартановски района партийни организаце. Укх тIеххьарча хана лоархIам боллаш дикагIа ба пропагандаи агитацеи чулоацам, цун вахарцара, района къахьегамхошта хьалхашка латтача декхаращцара бувзам.

Цаккха ца хиннача тайпара къахьегама хьинар айденнеи политически кхетам лакхбеннеи накъа баха кийчлу юртара къахьегамхой ССКП XXII-ча съезда, цун сийна лаьца яхь тIа-тIа чIоагIагIа ярж.

Съезда хьалхарча яхьа керте эттаб коммунисташ, комсомольцаш, пропагандисташ, агитатораш. ДIайхача, дикача дешашцеи шоаш телача хьокхамцеи юртарча къахьегамхой дог урауввттаду цар керда толамаш даха, ССКП ЦК-а январски Пленума решенеш кхоачашъе.

Районе болх беш 467 агитатор юкъе вола 33 агитколлектив я. Цар шоашта хьалхашка латта декхараш кхоачашду.

Хьинар долаш а дика а лелаю агитаци «Красноармейский» совхозеи Предгорни опытно-производственни боахамеи агитколлективаша. Укхаза хIара ферме, кхай тIарча хIара стане болх бе къоастабаь а агитаци еш а ба коммунистех, комсомольцех, парте боацача нахах бола агитатораш. Юкъарча гIулакха юкъе хIара къахьегамхочун йола моттиг, коллективанеи совхозаи хIанз хьалхашка латта декхараш дIадовзийт цар, хIара къахьегамхочунга дIаккхетадайт социалистически декхараш кхоачаш а тIехкхоачаш а це лоаттабеча къовсаме дика дакъа лоацаш хила везилга.

Ший болх иштта бу «Красноармейский» совхоза 1-ча отделене коммуниста Цобаев Хьамзата хьалхле лелаеча агитколлективо. Беседаши информацеши яь ца Iеш, практически болх а беш, агитатораша дIахьувкх юрта боахама культураш лелаяра дикагIа йола методаш, дикагIа болча болхлой опыт ерригача коллектива гIулакх хургдолаш хIама ду.

Укх шера «Красноармейский» совхоза партийни организаце (партбюро секретарь нов. Ахмаев) лоархIам боллаш дикагIа хьалхле лелаю агитколлективашта, цар болх дикагIча оагIорахьа лестабу, цу балха тIахьожам лоаттабу. ДIадахача шерашка агитаторалла увттабора хьехархой, хIаьта хIанз агитатораш ба юрта боахаме болх беш бола нах, юрта боахама специалисташ.

Агитколлективаша баьча балхах царна хьалхле лелаераша еча отчеташка, агиторий балха бетта, декадах йолча планашка ладувгI партбюро. Цу балхо шийна тIадиллачох бола агитколлектива бехктокхам лакхбу, агитационни болх цхьан хIаманна хьалда тIаберзабаь а дикагIа а хулийт.

Безаме а дика чулоацам болаш а ба Предгорни опытно-производственни боахама кхоалагIча отделене къонача коммуниста Яндарбиев Мумаде хьалхле лелаеча агитколлектива болх. Цига алхха беседаш дукха ярах лархIац агитаторах дика болхло, къахьегача даьхача хьокхамашка хьежжа лоархI. Ферме а кхай тIарча стане а арайоах къахьегама листокаш, хIара денна доска тIа язду социалистически яхь кхоачашъеш даьха толамаш, дикагIа болча болхлошта цIе вымпелаши байракхалгаши тел.

Цу отделене агитколлектива инициативах вIашагIделлар боахама ерригача отделенешкарча агитколлективай агитационни балхага вIаши хьожилта. Иштта вIаши хьажаро агитаторий болх дика тоабу, практически дIахьокх беседа дикагIа мишта ергья, план мишта оттаергья, материалех мишта пайда эцаргба.

ХIанз районе агитатораша беш бола беррига массово-политически болх «Болх ца бечо, хIама даац» яхача темаца, 1961 шера 4 мая арадаьннача РСФСР-а Лакхехьарча Совета Президиума Указаца, айхха бийза бу.

Цхьабакъда оаха баь болх хIанз а кхоачам болаш бац, агитколлективай балха юкъе дукха да кхоачамбоацараш.

ЛоархIам боллаш дикагIа хила беза агитатораш, эггара хьалха дикагIа болча, къахьегама нахах, юрта боахама специалистех болча нахах бола агитатораш дукхагIа а хулийташ. ХIара ферме, хIара бригаде, хIара отделене дика, болх хьинаре булургбола агитколлектив хургйолаш хIама дергда оаха.

«Тахан дикагIа волча болхлочо даьр — кхоана коллективо ду» яха лозунг чакхдаккхара тIаберзабаь ба тха агитационни болх.

Дог ураоттадеча дикача дешаца а шоай дикача хьокхамца а района юрта боахама къахьегамхой агитатораша тIехьех Советски Союза Коммунистически парте XXII-ча съезда сийна лаьцача яхье керда толамаш дахара.

С-Э. ИБРИЕВ,
ССКП Урус-Мартановски райкома секретарь.

ДАДАЕВА ХЬАЖКIАШ ДИКА Я

ДогIа делхаш, баьце бийса. Гаьнна, лоамашка ди къайкъар. Сегача тIоано цIаьхха сийрдаяьккхар хьажкIийи свеклайи кхашта юкъе къайла а яьнна ягIа «Джалка» яхача совхоза цхьоалагIча отделене тракторни бригада полевой стани цхьаь лоамашкахьа йодаш латта трактори. Юха а баьдийирзар. Шорттига никъ сийрдабоах цIовна хьисаперча, трактора лампаша телача сердалоно. Трактор лехкаш вагIа Дадаев Джамалайл.

Щаьхха тIоа сегача Дадаевна, шийна тIехьашкахьа шаьрра бIаргаяйра тракторни бригада полевой стане мугIарах латта трактораш, цига кIеззига дIахо ваьлча латта сеялкаш. Массехк секунде сегача тIоана сердалонах Джамалайла бIарг кхет линейкаца даьха жIакаш санна нийсача хьажкIий мугIарех. ГIадваха баьдеча гIолла велакъеж Джамалайл:

— Нийса я квадраташ.

Цун механизированни звеной хьажкIаш я уж. Уж квадраташ нийса хилийтар духьа бIаьстан юхье кIезига къахьега а кIезига Iомабала а безанзар Джамалайлаи цун веший Джалаудеи. Къонача комсомольцашта ловра республике дикагIа болча хьажкIаш лелаерий Зармаев Абдул-СаIидеи Джамалаев Татийи яраш санна нийса шоаш дIайийнача хьажкIий квадраташ а хилар. Из цар вIаштIехьа а цаьлар. ДикагIа бола хьажкIаш лелаераш, маякаш цецбаьхар вежараша ДадаевгIар дIайийнача хьажкIий квадраташ сов нийса хиларо. Зармаевеи Джамалаевеи квадраташ нийса хиларах тамаш дукхагIа мел ю, дукхагIа гIадъухар вежарий-механизатораш. Цхьабакъда, комсомольски звеной механизаторашта ховра квадраташ нийса ца хуле шоай декхараш, шоаш Даьхенна денна дош кхоачашдергдоацилга. Доккхий ца комсомольцаша тIайийца декхараш.

— 130 гектар долча лаьттан хIара гектара тIара 65 центнер йоаккхаш фуалъяьха хьажкIаш йоахаргья вай, — аьнна лаьрхIар къонача хьажкIаш лелаераша, хIаьта гIулакх дIа дика а доладир.

ХIанз моллагIа а цар кхашка вена саг ваццалца бIара хьежаргволаш хоза ца уж.

— Иштта де деза хьажкIашта гIулакх. Иштта лелае еза дIайийна хIасакъердам ба. Цунга хьалхагIа хиннача трактор тIа массаза а цIе байракхилг ягIар «ДикагIа волча тракториста» аьнна дошо алапашца яздаь дешаш тIа а долаш. Цул а толашагIа йолча кердача машинаца кхы а дикагIа лел гIулакхаш.

Оасарах цIена да Дадаева звеной хьажкIий кхаш, цхьабакъда къонача хьажкIаш лелаерашта ховра, кIезига-дукха а оасарца лоаттабу къовсам мелбалийтачул тIехьагIа, из юха а урагIа долалургдолга, къаьстта а каст-каста догIаш делхача хана. Цудухьа комсомольцаша хIара доагIача хозача денах пайда а эцаш, йоккхагIча скоростаца культиваци е лаьрхIар. Иштта оасар дIа дикагIа а доаккх, ха дукхагIа а кхою. Цо йиш хулийт сменах йола нормаш шозза дукхагIа кхоачашъе.

— Нагахьа санна иштта вайга оасар дIа ца доаккхалойя, — йоахар механизатораша, — окучникаш токхаергья вай. Цу тайппара цкъа теха ши пхьагал елургья: оасар кхы дегIадоагIаргдоацаш къайла а хьоргья, хий ахийта харшаш а доахаргда.

ХьажкIашта окучникаш токхайича гучадаьнна цар овлаш къайладоахаргда. Цу гIулакхо хьажкIий овлаш чIоагI а дерца, лаьттанцара хьоанал дикагIа хьалъоза йиш а хулийтаргья. Бокха лоархIам болаш да окучнико цхьан ханна харшаш доахаш хилар. Ца ховш а йокъал отте хий дулларгда, хIаьта хIанз санна каст-каста догIаш делхаш хуле—кхы а дикагIа да. ХIаьта а ханна йола хий дехкара система хьалххагIе а кийчъяь хила еза. Керттерча магистральни каналашкара хьаухаргда хий. ХIара тIоа массаза сог Дадаевна дика бIаргагу хьажкIий кхаш кхоачалучча гIолла Iодолха харшаш. Трактор юха а йийрзе, полевой стане дIайода.

Хатта тарлу:

— Иштта йоачан йолча бус тракторлехкаш фу тIакхаьча лийннав звеньевой Дадаев?

Сатийнна из бийса дIаяхьа йиш йолаш вар комсомолец Дадаев. Цхьабакъда, звенона енна МТЗ-5ЛЕ яха трактор сихагIа обкатка е езаш яр. Цхьадолча даькъе сатем ца хилар а доагIаш хила мег цу юкъе, цхьабакъда, звеньевойга наб юеннаяц. Бокъонца волча механизатора мара ховргдац иштача хана керда, кхаь шера гаргга тешаме звенона гIулакх даь йолча МТЗ-2 яхача трактора сихагIа а низ болашагIа а йола трактор миштай хьожаш мел бокккха сакъердам ба. Цунга хьалхагIа хиннача трактор тIа массаза а цIе байракхилг ягIар «ДикагIа волча тракториста» аьнна дошо алапашца яздаь дешаш тIа а долаш. Цул а толашагIа йолча кердача машинаца кхы а дикагIа лел гIулакхаш.

Деррига 130 гектар дола звено кхаш оасарах цIена да, хIаьта лаьтта кIаьда а да. Дика дегI дахь хьажкIаша, хIанз цхьа метр совгIа лакхъеннай уж. МугIарашта юкъе еш йола ерригa обработкаш яь баьннаб уж. ДIоахала а пхорагIа а мугIараш нийса хиларо йиш хилийтар кулгашца хайра къахьега дезаргдоацаш культиваци яьккха.

Из звено я Шалински района «Джалка» яхача совхоза хьажкIий кхашка лотаенна керда а гарга кхоачаш латтача хьамсарча Коммунистически парте XXII-ча съезда дикача къахьегама совгIаташца накъа яха кийчлуш а йола маяк.

З. ГЕЛИСХАНОВ.

Дика звеньевая

Ший низ ца кхобеш, дика къахьегаш хьайоагIа Шалински района «Шалинский» совхоза 5-ча отделенера звеньевая Инаркаева Шумисат. БIаьстан юхье свеклаш лелаеча звенона кулгалде хьожайир из.

ССКП ЦК январски Пленумо яь решенеш кхоачашъяра Шумисата декхар тIайийцаш ше гIулакх деча 41 гектара тIара свеклаш дика хьувкъийта. Цу звеноца 26 кхалсаг я болх беш.

Цул совгIа, 50 гектара тIа хьажкIаш а хьалкхею звено членаша. ХIанз цу участке оасар даь баьннаб уж. Дика болх барах совхозе дIа-юха тела цIе байракх еннай звено членашта.

Дика болх барца белгалбаьннаб болхлой А. Сербиева, З. Талхигова, Б. Карахоева, иштта кхыбараш а.

М. ЭПЕНДИЕВ.

Сихде ялат чуэцалга

Чуийнна ялаташ чуэцаш боахк Курчалоевски района XX-ча партсъезда цIерахча колхоза механизатораш. Деррига ялаташ 8—10 дийнахьа чуэца лаьрхIад цар.

Ший болх дика кхоачашбеш хьайоагIа Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутат А. Ахмедов керте латта тракторни бригада коллектив. Районе эггара хьалха ялаташ чуэца арабаьлар уж. ХIара сменах йола норма 150—200 процент кхоачашъеш къахьег Х. Умаева, А. Ломалиева.

Иштта дика къахьегаш ва комбайнер Ш. Эльдаров а. Цхьан дийнахьа 18—20 гектара тIара кIа оард цо. Царел тIехьабусаш бац шофераш а. Масала, Х. Мусаева шин комбайна тIара кIа дIакхухьаш сменах 18—20 рейс ю.

Хьатташка деш дола балхаш механизированни да. Болх беш шиъ ялат цIендуи тIадоттеи машинаш я. Царца болх беш ва комсомолец А. Довтаев.

Цул совгIа цига болх беш Iе уголок я. Делкъийна хIама дуачахана газеташ, журналаш деш болхлошта библиотекара — агитатора Абдрахмановас беседаш ю механизаторашца.

Б. АХМАДОВ.

Сталинградски областе ялат чуэца доладеннад. Эггара хьалха ялат чуэца болабелар Светоярски района «Сталгрэс» яхача совхоза болхлой. Ялат чуэц хьакхари ардари къаьста а долаш.

Цу боахама дикагIа волча механизатора лафетни жатка машиниста Владимир Руднева хьалхарча дийнахь болх геттара дика а беш норма 110 процент кхоачашйир.

Сурта тIа: В. Руднев рожь хьокхаш воал.

С. КУРУНИНА сурт.

ТАСС фотохроника.

Рабселькорашта новкъостала

Газета заметка

Эггара дукхагIа яьржача газетни жанраех я заметка. МоллагIча газета тIа а нийслургья хиннача гIулакхех а хIара денна вахар чухь йолча фактех а — дика дарех а кхоачамбоацарех а лоацца хоам беш йола заметкаш. Укх статья тIа са дувца безам бар заметка цхьа тайпа мара дац — **информационни заметка.**

Вай советски вахар, сийрда а тайп-тайпара а дола болхлой, колхозхой, интеллигентий — семилетка кхоачашъяр духьа, коммунизм хьалъеча керда толамаш дахар духьа лоаттабеча къовсаме хьинаре дакъа лоацарий къахьегама гIулакхаш—уж деррига хIамаш газета информацеш телара бола бIаьхий хьаст ба.

Ручка бе а белла, истола хьалхашка Iохалехьа ха деза, газет дешарашка хьай хоам бе безам бар **фуд,** Iайха язъергйолча заметка **тема** малагIа я. ХIаьта дуккхача наха лаьрххIа язъеш йолча хIаман тема **обществана хьаштдолаш, тахан эшаш яр** хила еза.

Юххьанца заметкаш язъе волалуча рабкора е селькора йола темаш духъювла керттера хьаст ба — вахар ше, цун новкъостий къахьегама гIулакхаш, къахьегамхой вахар. Болхлойи юртарчеи корреспонденташа цIаккха а дицдалийта мегаргдац В. И. Ленина вай кепа йоазонна хьалхашка увттадаь декхар: «...Терко дукхагIа е эггара зIамагIа йолча, цхьабакъда вахарца ювзаенна, вахарцара хьайица, вахаро тохкам баь йолча коммунизм хьалъяра фактай».

Уж тайпа факташ вайна гонахьарча вахарца бIаьш а ээзараш а я, цхьабакъда, уж бIаргаго, зе, оалаш мадарра къоалама юхье йогIа хар мара, кхы хIама дац эшар!

Заводской многотиражкашка тIехьтIехьа дукхагIа нийслу болхлой корреспонденташа производственнии культурно-бытовойи темаех язъяь, дика чулоацам болаш йола заметкаш. Семилеткеи цун турпалаши, план кхоачашъяр духьа лоаттабу къовсам, яхь лелаяреи технически прогрессеи дешаш, къахьегамцара керда, коммунистически гIулакхаш — уж долла хIамаш шерра хьахьувкх фабрично-заводской кепа йоазон оагIош тIа.

«За советскую маломитражку» яхача газета тIа (г. Москва) язъяь яр «ХIара денна графикал хьалха» яха Я. Скоршинске заметка. Цун текст йоалаю оаха.

«Деннеи бийсаннеи йола график тIехкхоачашъяьй... Цу дешашка баьннаб моторий цехера болхлой. ХIара денна нормаш тIехкхоачашъю слесараша-сборщикаша. Цеха массайолча участкашкара оатхалаш уж болча конвейере йоагIа. Сборщикий сухалах, говзалах тийша хургда двигателаш керттерча конвейере дIачулулга.

Конвейере болх беча сменаех дикагIа йола смена я мастера Степашкин Михаила яр. Бутт болабелча денз хIара денна юкъера лаьрхIача 133 мотор вIашагIболл цо кулгалдеча коллективо. Нагахьа санна вокх сменаша а иззал болх боре, заводе хIанзалца ца хиннача цифрага кхоачаргьяр арахеца двигателаш.

Болх дIаболабалале ах сахьат хьалхагIа мотораш вIашагIдеххкача конвейере каст-каста бIаргагу мастер Степашкин Михаил. Из хьож ший коллектива хьабалла болх бий, хьалхарча сменаша ца деш дисар фуд, цо уйла ю, тахан мишта нийсбаь нах дIаоттабича дикагIа хургбар-хьогI яхаш. Смена дIайолаелча лаьрххIа конвейерга хьожаш хул мастер. Цхьанахьа хIама телха болх хилча, Степашкин Михаила сихха вохийт цига «скользящи» графиках болх беш вола сборщик.

Цхьабакъда, хIама талхаш моттигаш-м селла дукха а хилац. Дика дийша, говзал йолаш кагий нах ба смене вIашагIкхийттараш. ДикагIбарех лархIа мегаргболаш ба комсомольцаш В. Кряков, А. Мальцев, В. Коновалов, кхыбараш.

Цу доллача хIамаша мастера Степашкина сменана новкъостал ду хIара денна графиках йоагIачул 20—25 двигатель совгIа арахеца».

Тахан эшаш йола тема я Скоршинске хержар. 40—45 мугIарца дикагIа йолча смена сурт оттадеш дувца а цунца цхьана вокх сменаша пайда эцанза дисача производства кхоачамий хьакъехьара лоархIамера вывод е а хайнад цунна. Безамца, дика, вай газетий мотт каст-каста бIехбеш дола, кIордадаь канцелярски дешаш юкъе доацаш язъяьй из материал.

Теркалъе мегаргйолаш заметка я хьалха латта болхло, комсомолка Калинина Валентина ювцаш коммунистически къахьегама коллектива бригадира М. Ахтырске язъяьр («Красная Пресня» яха завод). «Тха завода нах», аьна рубрика а йолаш кепа техай из заметка.

«Ер оатхал йистеьннайий, дIаяхьийта мегаргйий ер?— яхаш хеттсога Калинина Валентинас.

— Яьннай, мегаргья, — жоп лу аз.

Тха Валяс циггача цу сахьате документ а оттадийя, йистеьнна узел е оатхал, уж дIакхачарга хьежаш йолча цехе дIаяхийтара эша средстваш а нах а лох.

Еррига а цхьа шу гаргга ха мара яц Калинина Валентинас тха металлоконструкцей цехе болх бу. ХьалхагIа производственни отдела складе ше болх беш йолаш, комсомола комитетага чIоагIа дехар даьд цо дукхагIа хьаде хIама хургдолча балха тIа яха новкъостал де сона, яхаш.

— Цехе хоза хет сона, — яхаш дувц йоIо, —завода муам хоз укх чу. Оатхалаши узлаши дукха я, уж дика йовза а яхийта еззача ханнахьа дIаяхийта а еза.

Из деррига сиха, лаьрххIе ду Калининас.

МоллагIа а ХIама нийша болхло шийна тIавеча, массаза а эншаш йола оатхал, заготовка, металл лаха новкъостал ду цо цунна.

Цехерча оаха массане а йоакхо йола цIен-нана, тхоай гIонча лоархI цунах. Цеха гIулакхашца а дакъа лоац цо массаза а. ХIара собране дика дакъа лоацаш йола Валя, субботнике а хьалха хул.

ХIанз станкостроительни техникуме III-ча курсе дешаш я Валентина. ХIаьта дукха ха йоаццаш массанена а дика кхаь хилар тхона: Валентинайна коммунистически къахьегама ударник яха цIи еннай».

Заметка моллагIча тайпара язъяь, шаьра йоашаш я, цхьабакъда, дикача советски сага, вай ханарча бокъонца волча турпала сурт тешавеш хьахьокх цо.

Шинна а заметка чулаьца темаш общественни лоархIам болаш, тахханарча денна эшаш я, цхьабакъда, автораша шо-шоашта хеттача тайпара вIаштIехьаьккха а литературни мотт тайп-тайпара болаш язъяь а я. Из дикагIа да!

Газетацара болх сакъердаме а творчески а ба, хIаьта дерригача материалашта цхьа эталон, цхьа стандарт увттаеш хилча харцахьа а хургдар. Цхьаволча рабкоро бокъонца йолаш йола, нийса факт а ювцаш дIайолаю заметка. ШоллагIчо—эпизодагара, кхоалагIчо диалогагара йолаю из. Мичча бесса язйойя а, кертердар да цун тема лоархIам болаш хилар, хIанз эггара чIоагIагIа эшаш ярех, хьехам луш, ешачун уйла тIагIоргйолаш из хилар.

Заметка язъяр творчески болх ба. Опытни рабселькораша шоай говзал лакхъяларга хьежжа шоай материалаш къаьгагIа а тешавеш а хургйола, событеши факташи цхьа кхы тайпа кердача хьисапе, заметка бокъонца ше хьожаяьчча тIаерзаеш йола сакъердаме моттигаш хьахьокхаргйола наькъаш лех, царна уж кора а доагIа.

Иштта язъе-м, бакъдар аьлча, цIаьхха Iомалац — из хов вахара зем дукхагIа бахарга хьежжа, рабселькорийи журналистийи творчества дикагIа йола моттигаш уйла тIа а яхийта Iомаярца. Уж тайпа моттигаш йовзар эшаш а пайдана а да, йоазош де болалуча авторашта хиннa ца Iеш, опыт йолаш болча наха а, нагахь санна шоай творчество дегIайолае, шоаш Iомадаь дьнначох тоъамбаь саца безам болаш уж беце.

Ийшараша дика могаьча массехк заметка цIи йоаккхаргья вай. Тайп-тайпарча газеташ тIа кепа техача цу заметкай темаш хьахьокх керте даьча йоазоша. Ераш да уж:

«Каменщика Давыдова 120 цIа».

«Iилман конференци юрта».

«Керда 20 професси юрта».

«Кердача цIеношка чухайна тха заводера 600 саг».

«Узбекий юрта газификаци».

Шоана ма гарра, обществана чIоагIа хьаштдолча, тахан эшача темаех лаьца язъяь я пхиъэ а заметка. Из да, цкъа-дале. ШозлагIа-дале, кхыметтел кертер даьча йоазонех а гуш да, явленеш, вай балхацара, вахарцара керда гIулакхаш хьахьокхаш йола къаьгга факташ автораша информацена ларде ехка хилар.

Ше къахьегаш мелъяьккхача хана каменщика Давыдова хьалдаь 120 цIа — къаьгга факт, кхетаеш а цудухьа тешавеш а я. Кхыволча корреспонденто нийсагIа лоархIаргдар (ишта аттагIа а да!) квадратни метраш вIашка а теха, йоккха, цхьабакъда, корта бола хIама дувцаш йоаца цифр ешачоа хьалхашка яхьилга. МассагI хоам нийслу, цхьа фунаьхк даьча предприяте цIенош хьалдара план иззал процент кхоачашъяьй! яхаш. Проценташ дукха яле а кIезига яле а, масса саго квартира ийцай — дешачоа ховш хилац. ХIаьта газето шу долалуш, кердача цIеношка чухайна 600 саг ва заводе, аьнна хоам бича — из нийса а тешавеш а факт я.

Юртарча Iилман конференцех, кердача профессех, узбекски колхоза газификаци ярах язъяьча заметка чулоацараш геттара йоккхий темаш я. Цар хьахьокх Советски юртара керда гIулакхаш, городаи юртаи юкъера башхалонаш дIайоахаш дола балхаш тIа-тIа дукхагIа кIоарглуш латташ хилар.

Бокъонца йолаш йола, къаьгга факташ нийса хьалахар,— моллагIча заметкагара, цу тайппара информационничунгара а, хьадехаш дола керттера гIулакх да.

Вай йийца заметкаш язъяьча авторашта хайнад лоархIамегIара, бокъонца йола факташ хьахаржа а царцара доккха а кIоарга а маIан хьакъоастаде а.

Хьалаьца цхьа никъ болаш, денна вахар чу хулаш дола къаьгга гIулакхаш дIаяздеш йолча информационни заметка декхар да ший хIара мугIарца советски сага агитаци яр, советски патриотизма уйланца, коммунизма уйланца из хьалкхевар.

МоллагIа тайпа хинна гIулакх хьахьокхаш йола заметка укх кхаь хаттара жоп луш хила еза:

— Мича?

— Маца?

— Мишта? Фу хиннад?

Лоацца, хроникальни оалаш йола заметка язъяра дола бахьан хилар керда клуб хьаелларах:

«Селхан Березки яхача поселке хьайийлай тха предприяте чотах хьалъяь керда клуб. Клубаца я 500 саг чугIоргволаш йоккха, концерт увттаду зал, библиотека, кружокашка еча занятешта лаьрхIа ткъаь итт цIа. Эрсий халкъа иллеш оалаш а халхараш деш а дика концерт оттадир вечере художественни самодеятельностаца дакъа лоацараша».

Из лоацца баь хоам сихха ший аргIанна йоагIача номер тIа бала йиш хилар редакце. (Ховш да, керда культурни моттиг хьаеллар — кхыча тайпарча жанра-очерка, репортажа, корреспонденце хьисапе язъяра дола дика бахьан хилар).

Информационни заметка факт дIа мара язъяц, цо хоам бу, хинна хIама мича, маца, мишта хиннад хьахьокхаш, кхы мелдар дувцац цо. Цхьабакъда, цаI лаьца ца Iеш, шинхоъ факт чулаца а цхьадола хIамаш мадарра довзийта а, ший соцамаш де а йиш я цун.

«Керда 20 професси юрта» яха заметка укх тайпара язъяь яр:

«Тха председатель телефонаца къамаьл даь йисте воаллаш дIачуваьлар со колхоза правлене.

— Делкъел тIехьагIа сахьат доаллаш аз со волча йоахар алал инженерага, — аьнна трубка Iойиллар цо.

— Ревизорех хьаша венав вайцига хIанз а?

— Хьаша вац, укхазара саг ва, — хIилланца бIаргаш а хобадаь жоп делар Иван Павловича. — Из хIанз а цхьаннена а вовзац, селхан мара венавац из. Инженер, машинаш йовзаш вола специалист хиланза варгвоацаш, дукха техника Iайнай укхаза.

Колхоза инженер! Из хьахозаш а дар керда, кура.

Цу дийннахье а сай къаьнара хьаша, оаха бегашта летописец оалаш хинна хьехархо Андрей Петрович волча дIачуэттар со. Андрей Петровичь ший юрта истори Iомадеш вола дукха ха я.

— Революци ялалехьа вай юрта масса професси яр дага-м дагIац хьона, ца ховш дена-з?

— Ца ховш дена-м дагIац, дага-м доагIа, — ялх хинна!.. Хьехархо, нокхарий леладер, педаш дер, бежа Iу, инккий пхьар... ХIаьта ялхлагIа яр, хьа хьай са кхувчча тайпара, шнокада: из а ма ярий ший тайпа професси

Профессей гIулакха укх тIеххьарча итт шера хинна хIамаш хьадагалувца тхо даьлча, тоъал теркам тIабодаш дола лоархIамаш дир оаха: Советски Iаьдал латтача шерашка 19 керда професси хьахиннай тха юрта: тракторист, комбайнер, шофер, агроном, зоотехник, селекционер, библиотекарь клуба болхло, партной, садовод, лор, почтальон, электромонтер, техник-строитель, киномеханик...

— ТкъоалагIа професси а я!—аьлар аз.

— МалагIа? — хаьттар хьехархочо.

— Инженер! Из хIанз а хьа летописа юкъевахавац, хIана аьлча селхан мара кхаьчавац из укхаза.

— Из дика да! — аьлар Андрей Петровича профессеш дагаръяь ше воаллаш. — Вай-м, воше, городе санна дах укхаза. Са летописа юкъе керда раздел яхьа езаргья: вай юрта интеллигенци».

Из заметка дикагIа язъе а тарлуш яр. Цхьабакъда, хIанз ше йолча тайпара а дика мегаргйолаш я из.

Заметка язъяра бахьан да — инженер вар. Профессешка гIолла хьахьекхад советски юртарча вахара керда гIулакхаш. ДIа-юха деча къамаьлаца авторо из статья язъяро сакъердамегIа, дика кхетаергйолаш хулийт материал.

* * *

ХIаьта малагIа гIулакхаш доахкаш хила еза информационни заметка? Лоацца аьлча, уж гIулакхаш укхо чулоац.

Обществана хьаштйола белггалара, цхьа тема хьа а лаьца язъе еза заметка. ДикагIа дар, из информационни хоамаца ювзаенна хилча, вешта аьлча тахан е селхан хинна событи е факт ювцаш болча хоамаца. Таханарча дийнахьа эшаш дола хIамаш дувцаш хила беза кепа йоазон тIа боалаш бола моллагIа а информационни хоам, — хроника, массаза язъер санна йола заметка, шерра язъяь заметка, кхыяр из яле а.

Кхетамца, автора уйла хьахьокхаш хержача факташа тешавеш а хьехам луш а хулийт заметка.

Факташ къаьгагIа ме хул, уж ешар дукхагIа кхетаву цар.

Заметка тIа болх беча хана, из сакъердамегIа а дикагIа кхетаергйолаш а, факташ дикагIа мишта хоржаргьяр-хьогI (фактагара шийггара, диалогагара дIайолайча я-хьогI из бакъахьа) яхаш уйла е еза. Канцелярски меттала язъе ца а гIерташ, кхеталуш, къоасталуш болча шаьрача меттаца язъе хьажа.

Нагахьа санна езе редакце е хьай новкъосташа деннача хьехамашка хьежжа заметка кхыча тайпара оттае. Iа къа дукхагIа хьеге, безам дукхагIа тIабохийте, творчески уйланца язъе гIерташ хьо хуле, хьа зIамига произведени дикагIа хургья.

Вай классикаш дукхагIа беша, хаданза Iомае рабселькорийи журналистийи дикагIа йола творчество.

Дукха, боарам боаццаш дукха хIамаш хьахьокх вахаро, гонахьара дар дикка зувш, наьха, шийца цхьана къахьегаш болча новкъостий гIулакхаш теркалдеш волча сага. Бокъонца рабселькоровски гIулакх дезаденна волча сага ховрга дуккхача фактащта юкъера эггара сакъердамегIа, лоархIамегIа яраш хьахаржа а, долче, творчески уйла тIаяхийтачул тIехьагIа, материал малагIча тайпара оттае еза а.

ХIара заводе, хIара юрта районе, колхозе, хьу тедача, чкъаьрий доахача промысле — массанахьа а кхеххкаш латт къахьегама вахар. Вокхха а зIамига а мелволча саго, масса тайпа профессеш йолаш болча берригача советски наха дакъа лоац ССКП XXI-ча съезда исторически решенеш кхоачашъеча, парте XXII-ча съезда дика кийчо еча, семилетка ханал хьалха кхоачашъяр духьа дерригача халкъо лоаттабеча къовсаме.

ХIара доагIача къахьегама дено дика кхааш кхухь вайна, керда заводаш болх бе йолаялийтай, школаш хьайийлай, яхаш. Вай доккхал ду керда машинаш хьаеча инженерашеи конструкторашеи доахача толамех. Из долла хIама советски сага духьа, цун вахар тоадар духьа деш да. Цу доллача хIамаеех яздар — сий долаш а бакъахьара а декхар да

Н. ПОТАПОВ.

Т. ТЕБОЕВ.

ГIишлошъерий бригадир

(ОЧЕРК)

ГIАЛГIАША «Нана Наьсаре», аьнна цIи йоаккхаш хинна ГIалгIайчен центр пачхахьа хана купеций поселок хиннай. Алхха цхьан улицах дагIа купеций тикалгаш чухинна цIенош а башха йоккхача говзалца хьалдаь хиннадац. Цу хана хинна а бац гIишлошъяра говзал йолаш бола гIалгIай.

Хьалха хиннача купеций поселкана цхьа чо а тара яц хIанз Вокзале. Цох хулаш латт йоккха административни а промышленни а центр. Коммунистически парте а Советски правительства а йоахко ярца овлан тIара хувцалуш латт поселка сурт. Сихха дегIайоагIаш латт гIалгIай болхлой класс а. ХIанз гIалгIаша Iомаяь дукха а тайп-тайпара говзалаш, уж Iомае мел эша хьалаш долаш да вай советски мехка. Из къаьтта гучадоал Наьсарен-Вокзале еш латтача кердача гIишлошка хьежача.

...Шаьхъенна уллача кирпишкий завода юхе гIолла керда билла асфальта никъ ба, хIанз хьалъеш латтача электроинструментий завода тIабодаш. Гонахьа яьча кирпишкий карто чулаьцача йоккхача майдан тIа туш я низ бола башенни кран. Гаьно дIахьежача шозза, кхозза вIаштIара даь цIенош да. Уж хьалду завода болхлошта. Ди тIехьа лакхлуш латт завода керттерча корпуса пенаш.

Къаьстта чIоагIа дог гIоздоаккхаш да завод хьалъераш дукхагIа бараш гIалгIай хилар. Кхо эзар болхло волча цу завода директор ва гIалгIа — къона инженер Мальсагов Арсмак.

ГIишлошъеча майдан тIа тха теркам тIабахар цхьан зIамигача сага. Маьлхо Iаьржъяьча цун юхьо хьахойтар конторе болх беш из воацилга.

— ИбрахIам, чехкагIа юхавеллахь. Ма гой хьона маркхал кхоачалуш латтилга, — йоахар цо шофера.— Махьмад, маркхал цхьаннахьа дукхагIеи кхычахьа кIезигагIеи бехк Iа, цудухьа шув нийса хилац хьа,— яхаш хьехам тел пенаш дотташ воаллачоа.— Живарий, сухал белаш, лакхе кирпишкашка хьежаш ба,—йоах кирпишк йотташ боахкарашка. Йоккхача башенни крано хьал а аййийя лакхе боахкача строителашта юхе шортта Iоттаю кирпишкаш чуйола контейнераш.

— Тха Асхьаба болх массаза а кхеххкаш хул. ЖIаьдвалар яха дош фуд ховш дац цунна,—йоахар гIишлошъеча участка начальника Сосламбеков Махьмада.

Юстара дIа а этта тоъал ха яьккхар оаха цу тIах аьнна а, лоIам болаш а волча зIамигача саго беча балхага хьежаш. Лоацца дика кхетаергйолаши цо тийннача указанеша, цун дIа-юха вахаро, кхыметтел цун бIарахьажаро а хьахойтар ший профессе чIоагIа дукха езаш а, болх кIоаргга бовзаш а из волга.

Казахстанера Нохч-ГIалгIай республике ше цIавеча райбольнице кассиралла балха эттар Асхьаб. ХIаьта цун вокккхагIа вола воша — Абукар каменщика балха вахар.

— Дега боккха салоIам хул хьай кулгашца Iа хьадаь гIирсаш бIаргадайча, — яха дешаш Абукара оалаш каст-каста хозар Асхьаба.

Цхьан сарахьа геттара гIозваьнна цIавера Абукар.

— Асхьаб, хезадий хьона Наьсарен-Вокзале йоккха завод юл, аьнна? Из фуд хой хьона! Вайнаха шоаш, шоай кулгашца хьалъергья из. Хьа метта со валаре шек ца воалаш цига балха гIоргвар со,— аьлар цо хьайда.

Дукха ха ялапехьа больница керттерча лора истола тIа уллар, балхара мукъавалийтар дех аз, аьнна, кассира Гойгов Хьамида Асхьаба язъяь заявлени. Дехар кхоачашдир.

...Из дар 1960 шера февраль бетта. Iа, шелал, хотта. Асхьаб заводе вIашагIъехкача, кхаь бетта Iомавала везача, каменщикий курсе ученик ва. Iурра денз сарралца шаьрача ара тIишлой материалаш хьатIакхухьаш хила везар. Ала дезац а дац цунна мелла хала дар, бакъда халонех кхералучарех вац Асхьаб.

— Дергда аьнар кхоачашдаь хила деза — иштта да хьаьналча къахьегамхочун, мугIарерча советски сага Гойгов Хьамида дезала закон. Дег тIара, хьаьнала къахьегилга — из да цу дезала бахар. Да — совхоза болхло, къонгаш Исропал — хьехархо, Абукар — каменщик, Асхьаб — каменщик, хIаьта эггара зIамагIа вар школе деша вагIа. Нана — дика цIен-нана я.

— Хьаьнала къахьегаш дезал ба, оал царех юртахоша. Из къаьгга хьахьокх Асхьаба вахаро. Кустанайски областе Пешковски районерча Смирновски юкъерча школе итт класс яьккхай цо.

Асхьаба даси нанаси институте деша гIолга вIаштIехьа хIана даьккхадац-хьогI цунна? ТIагIертта ше хIана хьежавац-хьогI из деша ваха? Уж хаттараш дата дера сона Асхьабаца къамаьл деш, хIаьта из хаьттар аз цунга. Ер да цо денна жоп:

— Бакъда лакхера дешар дийша валар сона дагадоалла дукха ха я, хIаьта а бокъонца ший болх бовзара цхьа теори хар тоъам бац. Производстве кIезига-дукха болх а баь деша вахача теори Iомае а аттагIа хургда.

Дукха ха йоаццаш мара вахара наькъ тIа ца ваьннача гIалгIай зIамигача саго иштача хьаькъалца жоп даларо из гаргагIа вовза уйла чуйоссайир сона. Цунца а гIишлошъяра участка кулгалхоща а даьча къамаьлах гучадаьлар каменщика ученик волча хана а балха говзал Iомае гIертарал совгIа, цIенош сихагIа доттара фу де деза хьожаш а Асхьаб хиннилга. Курсаш йистеяьхачул тIехьагIа Гойгова болх баьча бригадо хIара денна 30 кубометр пенаш доттa дезар инструментальни цех хьалъеча, хIаьта хьалдоттараш 25—26 метр мара дацар. Болх массане а дика ма бой, материалаш ханнахьа хьа ма кхухьий, хIаьта а задани кхоачаш а яц. Цхьа бахьан доацаш мичад из, яхаш уйлаш йора Асхьаба.

Бригада беррига членашка хьежа ваьлар из — балха юстара волаш цхьаккха а вацар.

— ТIехьа хIана дус-хьогI тхо?— юха а хьаоттар хаттар.

— Абукарца дагаваьлча бакъахьа ва, аьнна дага а деха сарахьа чувахар Асхьаб. Из чувеча воккхагIа вола воша цIагIа вар. Цун хIама дIахатта ца дезаш Абукара ше хьахаьттар:

— Вай завод хьалъелга мишта лел?

— Болх во лелац, — аьлар Асхьаба. Цхьабакъда, тха бригада гIулакхаш-м дац дика. Массане а шоай хур деш къахьегаше а балха заданеш кхоачащъяц-кх оаха.

— Материалаш ханнахьа хьакхухьий шоана?— хаьттар Абукара.

— Уж ханнахьа хьакхухьаше а тхоаш тIехьадусилга ма дий сона дагадоаллар а.

— ТIаккха бригада хIара члено беча балха теркам бе беза. Массане а дег тIара, цIена болх бойя заданеш кхоачашъе еза оаш,— аьлар Абукара.

Iурра балха ма ве а зем баха ваьлар Асхьаб. Дукха ха ялалехьа цунна зеделар цхьан метте балха воаллача шин каменщиках цхьанне ши кирпишк Iоюллача юкъа вокхо кхоъ юллилга. Кхо кирпишк юллачо ше латтачара кулг дIа а кховдадийя хьаэцар Iойилла еза кирпишк, хIаьта вож — кирпишк уллачахьа деррига дегI дIа а дерзадий Iоккховдар из хьаэца, цудухьа цун вIаштIехьдалацар вокхо санна цхьан хана чухь кхо кирпишк Iойилла. Иштта болх беш дуккха а гучабаьлар бригадаца.

Саррахьа, къонача каменщика мотадарца, бригаде собрани а яь белгалдир заданеш кхоачаш ца яра бахьанаш. Ши ди а далалехьа заданеш кхоачашъе яьлар бригада.

Иштта балхах дог лазаш вола Асхьаб дукха ха ялалехьа каменщикий бригадиралла вохийташ приказ техар гIишлошъеча управлене.

Къахьегамо ираз дахь — иштта я коммунистически мораль. Асхьаб бригадиралла хьожавар боккха тоам хинна тIайийцар цун цIагIарчар. Массанел чIоагIагIа дог гIоздаьнна ва Абукар. Цо хьехам баларах дезалла юкъе цхьаькха а строитель тIаккхийтар.

Дика лел Гойгов Асхьаба бригада гIулакхаш. Инструментальни цех заводе эггара хьалха болх бе йолаялийта езаш я. Асхьаба бригада хьалхашка декхар оттадьдар цун пенаш 15-ча мае хьалдетта даха аьнна. Бригада хьа а гулъяь из дагаваьлча соцам бир дунен халкъий барт-цхьоагIон Ди — 1-гIа Май тIакхоачаш болх йистебаккха. Денна дош сийленца кхоачашдир. Завода керттерча корпуса ши пролет тIанах 1962 шера 1-ча январе яккха езаш я. Укхаза а ший хувцамаш дир бригадо. Укх шера 1-ча декабре объекташ дIаяла лаьрхIад цар.

«Берригаш а — цхьаннегахьа, цаI — массанегахьа» — бригада члений хувцалургдоаца закон да. Бригаде 39 саг ва, царех 10 кхалсаг я. Массане а цхьа барт болаш бу шоай болх. ХIара денна заданеш 170—180 процент кхоачашъю. Къаьстта теркам тIабохийт балха дикал лакха хилара. ХIаравар ше беча балхага хьежа ца Iеш тIахьожам лоаттабеш ва ший новкъоста беча балха а. Цудухьа брак яхар фуд хац бригаде. ТIехдика болх бу. Могушков Махьмада, Маркиев Iийсас, Албогачиев Мустафас, иштта кхычар.

Массанахьа а гуш да Асхьаба болх дика вIаштIехьбаккха ховш хилар. Цун бригадацара каменщикаш дикагIа бараш ба. Балхах дика ца кхетар балха говзал йолчунца дIанийсваьв.

Дукха балхаш да къонача гIишлошъярхочун производствера ваьлча, цIагIа де дезаш а. Сарахьа цо тIагIертта кийчо ю институте деша хара. Дукха ха йоацаш цо болх беча цхьа вакантни моттиг еннай институте деша. Дукха уйла ца еш эггара хьалха Асхьаба цIи яьккхар цига ваха.

— Цига ваха оттаварах са доккха сий даьд. Аз институт йоаккхарг хилара шеко яц,— йоах Асхьаба.

Из сий даь Iийнабац цун, хьалъеш латтача завода коммунистий боккха тешам а беннаб цох. Дукха ха йоаццаш первични партийни организаце ССКП члена кандидаталла дIайийцав из. Цу гIулакхо совбоакх Асхьаба коллектива хьалхашкара бехктохкам. ХIаьта цо из дика кхета а ду, гIулакхаца жоп а тел.

ГIишлошъерий коллективе иштта ший ираз корадир къонача гIалгIа чоа.

Доазол дехьара

Английски эскараш Кувейте

ЛОНДОН, 2 июль. (ТАСС). Кхы тIа а керда английски эскараш дохийт Кувейте, яхаш хоам бу Кувейтера Рейтер яхача агентства корреспондента. Са хиллалца эскараш Iодоассадеш лаьттар граждански аэропорте. Иштта цу гIулакха пайда эцаш я тахан Кувейтера 10 миль гаьна яьссача ара хьалъяь яланза йола аэродром а.

Английски эскара викало баьча хоамах, селхан «Бульверк» яхача авианосца тIара вертолеташца дIавигар десантно-диверсионни отрядех вола 600 салте. ЧIоагIа къайле йолаш чакхдаьккхар из гIулакх. Кувейта къилбаседа-малхбузен оагIорахьа 7 миль гаьна уллача Джалазор яхача лоамий довкъашта юхе дIатIаккхаьчад эскараш.

Сатоссаш 11-ча гусарски полка (гусарски—тхьовра денз йоахаш хьайоагIаш а хIанз цхьадолча бронетанкови эскарий доакъоех йоаккхаш а йола цIи я.—**Ред. белгало**) дивизион кхьачар Кувейте, йоах дIахо корреспондента. Дивизиона танкаш хIанз Iояьха яьннай, хIаьта броневикаш Кувейта доазонна йисте Iойоахаш латт.

Ах бийса яьннача хана «Биверли» яхача самолетаца хьакхаьчай Бахрейне гIолла чакхъяьнна 24-ча гIишлой бригадацара авангардни группа.

ЛОНДОН, 3 июль. (ТАСС). Английски обфона министерства селхан хоам бир, керда английски десантнии танковии эскараш доагIа Кувейте, аьнна.

Халкъагахьа бувл салтий

ХАНОЙ 3 июль. (ТАСС). Къулбехьенвьетнамски Iаьдала карара салтий халкъагахьа бувл. «Кортамукъале» яхача къулбехьенвьетнамски агентства беча хоамах, Ка Мау яхача провинце нгодиньдьемовски эскарца гIулакх деча нахах кхы а пхи саг дукха ха йоаццаш шоай герз а тIехьа повстанцех дIаккхийттав.

Цу районерча нгодиньдьемовски салташа патриоташта дуккха тIема кхоачам бахьийтаб.

Фонг-Динь яхача провинце Къулбехьен Вьетнама патриотически низех дIаккхийттав ши салтеи ши эпсари.

АЛЖИРСКИ ХАЛКЪ ТIЕХЬАШКА ДАРГДАЦ

ПАРИЖ, 3 июль. (ТАСС). Алжирцех цхьайтта саг вийнав, 72 сага човнаш яьй—иштта летар французски эскараш алжирцех—Алжире, Оране, Блиде, кхыча алжирски городашка хиннача йоккхийча забастовкашкеи патриотически манифестацешкеи дакъа лоацаш хиннарех.

Кхалнахи, бераши, боккхий нахи юкъе а болаш болча итташ эзараш алжирцаша селхан шоай городашта юкъе ара а баьнна, цIаькха а хьахьекхар кортамукъеи ший лоIамеи йола Алжир бахьан долаш къовсам лоаттабе лаьрхIа шоаш хилар.

Эвиане еш лаьтта переговораш французски оагIоно шийгахьара соцаяьчул тIехьагIа Алжире эттача хьало тешалду цу мехкара тIом берригача наьха юкъара тIом а хинна дIаболабенна хилара, цу тIем тIа Алжира къам мукъадаккхара Фронтагахьа а долаш къовсам лоаттабеш деррига алжирски халкъ хилара. Селхан хиннача забастовкаи йоккхийча манифестацешеи дерригача дуненга дIахьекхар, кортамукъеи ший лоIамеи хилар духьа ше лоаттабеча къовсаме Французски танкашеи пулеметашеи алжирски халкъ тIехьашка доаккхаргдоацилга.

Парижски кепайоазон политически обозревателаша нийсхонца белгалдоах, Алжирера тIом йистебала боалл, аьнна инарала це Голла заявлени яьяле а, ерригача территоре латт Алжира къамий-кортамукъален эскара отрядашца французски эскараша беш бола тIом, яхаш. Французски правительствага Алжир ца екъийта лаьрхIа да алжирски халкъ. Кердача французски плана бIеха гIулакх да, мехка бахача берригача нахах нийсса ахаш Алжирах цо дIахоадабеш хитарал совгIа, 90 процент дола цун промышленнии юртбоахамеи кхоачамаш дIакъоастадеш а хилар.

Цу плано цIаькха а тешал ду, НАТО мехкдаьтта магнатийн «стратегийн» хьашташ цо Алжирера тIом соцабарали цига машар оттабарали чIоагIагIа лоархIаш хилара.

Алжира къамий-кортамукъален Фронто баьча тIахьехамах 5 июле берригача мехка белгалдоаккхаргдолаш да мохк ший лоIаме а бIарчча а хилийтара тIехьа, Алжир колонеш а яь екъара духьала лоаттабеча къовсама ди.

Советски Союзо Пакистана ду новкъостал

КАРАЧИ, 3 июль. (ТАСС). Пакистана советски оборудовани лургйолаш а цига Советски Союза специалисташ бохийтаргболаш а йолча соглашенена кулгаш яздаьд укхаза тахан. Уж соглашенеш оттаяьй 1961 шера 4 марта Пакистана технически новкъостал де аьнна яь хиннача Советско - Пакистански соглашенега хьежжа.

«—Янкаш — хьаштбац!!!»

И. Сычева сурт. ТАСС фотохроника.

КЕРДА ДЕТСАД ХЬАЕЛЛ

Грознерча Калинина цIерахча поселке «Чечингстрой» треста № 1 йолча гIишлош еча управлене хьалъяьй 100 моттиг йола детсад.

Бераш та хьаькъал, кхетам балара, культурни хьалкхедара эша дукха гIулакхаш вIаштIехьдаьхад, мел эшар Iалашдаь кийчъяьй детсад. Керда хьалъяь детсад шозза вIаштIара даьча цIеношка я. Ерригача детсадера бераш шо-шоай ханаш йола бераш чу а доагIаш йиъ группаех дийкъа хургда. Цу гIулакха хIара группана лаьрхIа санузел, умывальник, барзкъаш Iодоаха моттиг, лора, воспитателашта, заведующена лаьрхIа къаьст-къаьста кабинеташ кийчъяьй, иштта кхы а дукха хIамаш вIаштIехьдаьхад.

Детсадера бераш тайп-тайпарча ловзоргех ловзаргдолаш лаьрххIа моттиг кийчъяьй коа.

Укх деношка эксплуатаце дIаеннай детсад.

Сурта тIа: Калинина цIерахча поселкера № 74 йола керда детсад.

И. Плиева сурти тексти.

АргIанна йоагIа „Агитатора блокнота“ номер

Кепа теха араяьнна а кулгаш яздаьрашта дIаккхухьийташ а я ССКП Нохч-ГIалгIай обкома пропагандаи агитацеи отдела «Агитатора блокнота» аргIанна йоагIа, 13-гIа номер.

Номер тIа кепа техаб Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета Пленумах бола информациионни хоам а «ССКП Программа проекта хьакъехьеи» «ССКП Устава проекта хьакъехьеи» Пленумо баь соцам а.

«ТIехьатетта йиш йоаца агитаторий декхараш яхаш я хьалхара статья.

Блокнота тIа да «ССКП XXII-ча съезда сийна лелаеча яхьа дневник».

«Беседа е» яхача рубрика кIал кепа теха я Нохч-ГIалгIай АССР заслуженни агрономо М. Ковальске язъяь «ШозлагIа хьокхаш йола баьцаши шозлагIа дIаювш йола культураши — совнагIа доакъар да» яха статья.

«Агитаце опытацара» яхача разделе язъяьй «Ялаташ чуэцачара агитаци» яха ССКП Наурски райкома секретара И. Федоровеи «Политически болх беча хана хIара саг юкъелаца» яха ССКП Ленински райкома пропагандаи агитацеи отдела заведующе А. Бабаджановеи статьяш.

«Вошал долча социалистически мехкашка» яхача рубрика кIал кепа техай «Керда пятилетка ювцаш ба халкъа Монголе къахьегамхой» яха В. Титкова статья.

Агитатора долча новкъостала кепа техай «Хьайла фу пайда боал юртбоахама машинашка йоккхача скоросташца болх байтача» яха цифраши факташи а июль бетта беседаш яра йолча темайи литератураи указатель а.

Дуккха бIаь шераш хьалхагIа хинна хIамаш

Нохч-ГIалгIай республика районашка болх беш я СССР Iилмай Академе археологе Института археологически экспедице, республикански краеведене музея, Нохч-ГIалгIай истореи, меттеи, литератураи Института, Эрмитаж яхача ленинградски музея отрядаш. Iалаьмате доккха хIама гучадаьккхад исторически Iилмай кандидат вола В. И. Морковин керте латтача тохкома отрядо. Ведана районе, Къезана-Iама юхе, кораяьй хьалхарча наха болх беш лелаяь 20 совгIа къаьнара кхерех яь оатхал. Царна юкъе я цIенош вIашагIхоттача юкъе ухийташ хинна йоккхий Iоакъий, осташ, вабаш, жIовнаш, палеомита ханагара вайга хьаккхаьча кхыйола хIамаш. 40—30 эзар шу ха йолаш я уж хIамаш.

Боккха исторически лоархIам болаш хIамаш я уж кораяьраш, хIана аьлча хIара палеолитически памятник чIоаггIа лоархIам болаш да эггара хьалха лаьтта хьа а хинна бахаш хиннача наьха хьал довзара. Уж тайпа памятникаш хIанзалца корадаьдац Нохч-ГIалгIай республикера.

Общественни тIахьожам лоаттабе школаш кийчъяра

Хьалъеш лаьтта школа ХIАНА СОЦАЯЬЙ

Дукха тIулакхаш да хIанз халкъа образоване болхлой, кулгалхой, кхоачаще дезараш.

СалеIа даьнначул тIехьагIа сийрдача а паргIатача а классашка берий деша йиш хилийтара школаш тоае, кIираш тоха, басараш хьакха, пишкаш вIаштIехьъяьха, хьалхе йолаяь керда школаш йистеяха еза.

Укх деношка Сунженски районерча 1000 совгIа бер деша дагIача Карабулакски юкъерча школе даха хилар тхо. Ялх филиал а яь йийкъай школа, цIенош кагий а паргIата доацаш а да.

Халача хьалашка болх беш я школа. Классни цIенош занятеш яра кийчдаь дац. Перерыв йола ха коридорашка яккха йиш йолаш дац бераш. Готта а баьде а я уж. Кхаь сменах хул цига занятеш.

— Ер кхоалагIа шу да, — йоах юкхьанцарча классашта хьехаш йолча Л. А. Точилинас, — 550 моттиг йола школа юрта хьалъе йолаяь, цхьабакъда, хьалъяь йоалаш яц.

Бакъда школа хьалъяра балхаш во лелаш хилар. ХIанз мо мара кхы сухал ца беш дIахо а из хьалъеш хуле, кхы а кхаь шера хьалъе езаргья из.

Малав бехке? ХIана сацийтай школа хьал ца еш?

Хьу яхийта ца езаш дола деррига балхаш совнархоза СМУ-10 даь яьнна дуккха ха я. Пенаш хьалдетта а царна штукатурка яь а яьннай, чура тхов IотIабиллаб. ХIанз тIабахийта безаш тхов ба, хIаьта йолаш хьу а яц.

Эггара хьалхагIа эшараш да 48 куб. м. гIайбаш, 89 куб. м. ардакх, 760 кв. м. столярни хIамаш.

Совнархоза гIишлош яйтачеи стройматериалаш кийчъечеи управлене а цун кулгалхоша нн: Смоглюковеи Сидоровеи шоаш а дуккхаза яьхацар 15-гIа май кхачалехьа Карабулакски юкъера школа хьалъяра мел эша стройматериалаш хулийтаргья, цхьабакъда, гIишлош ераш хIанз а из дош кхоачаш хиларга хьежаш багIа. Укх шин бетта болх баьбац школа хьалъеш. 7 эзар сома зе хиннад пачхьалкхенна из бахьан долаш.

СМУ-10 начальник М. А. Сапроновичеи прораба Ю. Д. Кулаевеи дош лу керда дешара шу доладалале шин сменах бергболаш болх вIаштIехьа а баьккха, школа хьалъяь яккха аьнна, нагахьа санна укх деношка шоашта эшаш йола хьун хIамаш Iалашйойя. Цхьабакъда, школа хьалъяь яккхара кастлашха новкъостал хург ма дий аьнна даха дог дац, йоах Совнархоза гIишлош яйтачеи стройматериалаш кийчъечеи управлене.

О. ГАДАБОРЩЕВ.

Дешархоша къахьегамца дакъа лоац

Укх шера къаьстта къахьегамца дика дакъа лоацаш хьабоагIа Наьсарен района Яндарерча юкъерча школа дешархой. ХIанз чуйнна кхашкара балхаш деш я школа дешархой производственни бригада. Цу бригада лелаю 12 гектара тIа цIайийна хьажкIаш.

Доккхий декхараш тIайийцад шу бригадацарча дешархоша укх шера. Цар лаьрхIад хIара гектара тIара 60 центнер фуалъяьха хьажкIаш яргйолаш уж хьалкхее. Цул совгIа школана хьалхашка тайп-тайпарча сомий 300 та цIаегIа беш тоаяьй, хIаьта кердача дешара шера школа кийчъяра це мел деза ремонтни балхаш даьд.

Уж балхаш деча къаьстта дика къахьийгад бригада керте латтача Б. Султыгова, бригада членаша Л. Долгиевас, Р. Бакаевас, иштта кхыбараша а.

I. ГАНИЖЕВ.

ГIоргъяьнна хор — Грозне

Эрсий халкъа иллеш вIамига волча хана денз геттара дукха дезаш хиннача М. Е. Пятницке 1911 шера вIашагIъеллай эрсий халкъа хор. Тайп-тайпарча юрташкара гулбаьб цо эрсий иллеш дика ала ховш бола говзанчаш. Цу шера эггара хьалха хоро Москве оттадаь концерт геттара чIоагIа раьза хинна тIайийцар зрителаша.

Цу хана денз 50 шу даьннад. Цхьабакъда, цIаккха а къалургйолаш яц хор: вай мехка халкъа таланташ духьювлаш бола хьаст лакъаргболаш бац. тIехь-тIехьагIа юкъе йоагIа керда таланташ. Хоро увттаду концерташ массайолча моттигашка безаме тIаэц зрителаша, хIаьта артисташта дег чура баркал а оал халкъа искусство шерра дIайовзийтарах. Цаккха а дицлац хора коллективана 1918 шера 22 сентябре хинна хIама—концертага кьожаш В. И. Ленин хилар. ШоллагIча дийнахьа М. Е. Пятницкеца къамаьл деш Владимира Ильича белгалдаьккхар дIахо халкъа творчество шерагIа дIайовзийта езилга. Берригa низ тIабахийта кхоачашду хоро из гIулакх.

Укх деношка Грозне концерташ увттадеш я М. Е. Пятницке цIерах йола пачхьалкхен эрсий халкъа гIоргъяьнна хор. Боккха тоам хилар шунах Грознерча зрителашта. Сакъердаме а кхетамца вIашагIъелла а я хора программа: дукха да тайп-тайпара халкъа безаме иллеш, чоалхане халхараш, беламе частушкаш. Таханарча деноща бувзам болаш я номераш. Иллешца, халхарашца артисташа дувц советски халкъа турпала гIулакхаш.

Дувцилга йоацаш дика я хор, хIара илли оал цо чулоацам кIоарга кхетабеш, цхьатарра оаз южийташ. Иштта дика я халкъа инструментай оркестр а.

Безаме чIоагIа тIоараш детташ тIайийцар Грознерча зрителаша М. Е. Пятницке цIерах йолча гIоргъяьннача хора концерт. Дег чура баркал аьлар цар артисташта дог гIоздоаккхаш йола искусство гойтарах.

А. АБУКАРОВ.

СПОРТА ХОАМАШ

Волейболахи баскетболахи ловзача республика чемпиона цIи яккхара тIехьа спортивни яхь дIайолаяьй укх деношка вай республикерча маIанаьхеи кхалнаьхеи командаша. Цу яхье дакъа лоацаш я «Урожай», «Буревестник», «Труд», «Спартак», «Локомотив» яхача обществай командаш.

Хьалхарча дийнахьа «Труд» яхача общества команда «Буревестник» яхача общества командаца ловзарах счет: 65 : 21 а йолаш котъяьннай. ХIаьта «Динамо» яхача общества кхалнаьха баскетбольни команда счет 33 : 19 а йолаш котъяьннай «Локомотива» командаца ловзарах.

Б. ЛЬЯНОВ.

Суда залера

ТунеядцаштатаIазар даьд

Шаьла районерча ЗIамигача АтагIа бахача наха вовз Решидов Салман. Цун «Победа» улица тIа гIолла иккха йодаш яйча, гIалат ца воалаш оалар моллагIчо а: «ХIамилг яккха араваьннав Салман». Кхо шу дIадаьлар из иштта лелаш. Новкъосташа аларах а юртсовета депутаташа аларах а Решидовга обществана пайдана бола болх байта магинзар.

Обществана зуламера кхы тайпа никъ лехаб цу района Октябрьское яхача юрта вахача Солтаматов Абдул-Вахида. Юрта Совет дика хьожаш ца хиларах пайда а ийца, 0,75 гектар хургдолаш цIенна гонахьара лаьтта чулаьцад цо. Ах гектара тIа хьажкIаш ювш хиннай, хIаьта вокх юхедиса чутIа сомийи комсийи беш лелаяьй. Шийна ахча мичара ух ца хайтар духьа юкъ-юкъе совхоза отделене балха ухаш хиннав из.

Укх денношка тунеядций дешашка а хьежа, Шаьла района халкъа судо соцам баьб ши шу ха а теха С. Решидови А.-В. Солтаматови республикера кхычахьа баха дIабахийта аьнна, дIабахача моттиге царга болх а байтаргболаш. С. Решидова автомашина хьаяьккхай.

Редактор М. ЛЬЯНОВ.

Дунен халкъашта юкъера гIулакхаш

Дерригача дунен политически деятелийи общественноста викалийи уйла тIаяхай укх деношка Азера машар чIоагIбареи Германе дош машаре къоастадареи проблемашта. Уж къоастаяра никъ хьахьекхаб Кремле хиннача советско-вьетнамски доттагIлен митинге Н. С. Хрущева даьча къамаьлаца дIахо а яьшхача машар безача советски предложенеш тIа. Ший арахьарча политикаца Советски Союз цхьаккха а кхыдар де гIертац Европеи Азеи машар чIоагIбе, дунен халкъашта юкъера хьал тоаде, халкъашта юкъера доттагIали бартцхьоагIои чIоагIъе мара. Духхьал из де лерхIаш я Германеца машар барах йола вай предложенеши Лаоса дош машаре къоастадарах йола советски позиции, хIаьта иштта Советски Союза Европаи Азеи вежарашха йолча республикашца чIоагIлуш дола доттагIали вIаши леладу гIулакхаши.

США доал деча гIозараша лелаер кхыйола политика я. Германски дешах йола машар беза советски предложенеш тIа а ца эцаш, цар дIахо а кхохкаду Азера хьал, цунна тешал деш я укх тIеххьарча кIирагIара дукха факташ.

ДИЗЗА ДОЛЕИ МОТТИЙТА ЛЕЛАДУИ ДОТТАГIАЛ

ДоттагIлен тIехьа вай мехка ена я Вьетнама Демократически Республика правительственни делегации Корейски Халкъа-Демократически Республика партийно-правительственни делегации. Советски наха цег чура даькъала бувц беза хьаьший шоай лаьтта. Вай дегаш гIаддуг цIаккха а кхы тIаоттаргдоацаш колониальни лоала кIалхара а даьнна, хIанз бIубенна гIа боахаш социализма новкъа болхача вьетнамскии корейскии доттагIаша доахача доккхача толамаша. Шеко яц, уж делегацеш вайцига яхкаро СССР-а, ДРВ-а, КНДР-а юкъерча доттагIлени вежарий гIулакхийи бувзамаш кхы а чIоагIдергхиларах, Азеи дерригача дунен тIеи машара гIулакх чIоагIдара новкъостал дергхиларах.

Советски - вьетнамски доттагIленна хетаяьча митинге къамаьл деш ДРВ-а премьер - министра Фам Ван Донга белгалбаьккхар шоай республика дегIайоалаеча советски новкъостала бола лоархIам. Советски Союзо хьаллоацаш хилар бахьан долаш вьетнамски халкъо толамца чакхйоаккх мехка еш йола индустриализаци, дегIабоалабу юрта боахам, Iилма, культура. Вьетнамски вежарашта цIенча дегца новкъостал деш советски халкъа дага дар духхьал цхьа хIама да: доттагIал дола мохк массе оагIорахьа дегIабоалабара, цига бахача наьха вахара материальни хьал лакхдара гIо делга.

Иштта вежарий новкъостал цу вай мехко корейски халкъа а. Вай мехко новкъостал дир цунна американски империалисташа хьоабаьча тIемо яь хала човнаш чехкка ерзаеча а социализм хьалъеш доккхий толамаш доахача а.

Шинна а республика правительствашеи халкъашеи хадданза къовсам лоаттабу шоай дийкъа патта мехкаш вIашагIтохара тIехьа, цу тIехь уж хадданза хьаллоац Советски Союзо, ерригача социалистически пачхьалкхенаша, машар безача халкъаша. ХIаьта иштта хьале, эггара хьалха вIашагIкхийттача Штаташа а еш, малхбузерча пачхьалкхенаша шоашта мамогта духьале ю къоастадаь дола вьетнамскии корейскии халкъаш вIашагIкхетара. Къулбехьен Вьетнамеи Къулбехьен Кореяи хьакъехьа США-с лелаю политика царех американски империалистически хьашташта тIехь пайда эца гIертилга мара кхы хIама дага долаш лелаяц.

1954 шерара Женевски соглашени йоха а еш, американски империалисташа Къулбехьен Вьетнам хьалйизай тIема советникех, герзах, тирана Нго Динь Дьемаи из хьаллоацаш болча океана дехьарчарнеи хьалхашка корта чубахийта безам боацача вьетнамски патриоташта къиза Iазап тIалоаттаду, мохк бехка диктаторски режим оттаяьй цига. Дукха ха йоацаш Азе мехкашка го боаккхаш хиннача США вице-президента Джонсона Къулбехьен Вьетнам СЕАТО мехкашца цхьан мутIаре а оттайир, цун территори американски тIема базай системана юкъе а йохийташ, «кортамукъален лини я из» а аьлар цох.

Къулбехьен Кореера хьал хIама ца аьшаш Къулбехьен Вьетнамера дар санна да. Укхаза а цига санна доал деш я США доал деча гIозараша мамогта хьаллоацаш йола низи IотIкъами бара режим. Къулбехьен Кореяна доал дераши цар доазол дехьара даьйи уйла е безам болаш бац Корея машаре вIашагIтохара. Къулбехьен Корея американски тIема плацдарм йолаш хилари КНДР-ана а Азерча машара а хадданза бола кхерам цох хилари да царна дага дар.

Азера машар лорабара тIехьа а латт тхо, машара бола кхерам коммунисташкара хьабоагIаш а ба, яхаш дувцара тIера ба американски официальни деятелаш. Цхьабакъда факташа кхыдар йоах: Азерча машара кхерам тIатувс империалисташа, алхха цар.

Цхьаккха тайпа лаосски дош хургдацар, нагахьа санна США-и СЕАТО-га гIоллара цар союзникаши цу мехка чурча гIулакхашта юкъе а ца гIертаре, цунах Къулбехьен-Малхбоален Азерча шоай агрессивни политика база е а гIийрта бецаре. Цунах хетта дагадохийтаргда вай, хIанз лаосски кхаь принца мехкара гIулакхаш машарца къоастадара программа хьакъехьа Цюрихе барт вIашагIа кхийттача хана, из барт чакхбаккхара хIанз а американски империалистически низий агентуро новкъарле еш хилар. Вьетнамеи Кореяи халкъий а моццагIе барт вIаштIехьбаьнна хургбар шоай мехкаш вIашагIтохара, нагахьа санна кортамукъаленна а шоай лоIаме хилара а йола цу мехкий бокъонаш ца лоархIаш болча американски империалисташа шоай тийша болх лелабу мара.

Колониализмана духьала къовсам лоаттабеш дола Азе, Африка, Латински Америка халкъаш массаза а сакхувш да къаьнарча колониальни державай когаметта дIаопта а шоай доал халкъех хьоарчаде а безам болча къилбаседа-американски неоколониалистий гIулакхашкахьара кхерам болтах. Цудухьа тамаш а яц, машара хьакъехьа каст-каста моттийта еча заявленешца къайлакхухьаш долча США гIулакхаша са аькх ухийташ а нах шоай фийлал лакхъе безача кхоачабеш а хилар.

Тешаме доттагIий а тIагIоллара доттагIий а ба шоай лоIаме долча къонача мехкий халкъийи колониальни халкъийи. Вай мехко шийх тешам болийтаб Советски Союз мехкий кортамукъаленнеи уж шоай лоIаме хиларан тIехьа йолга, машара тIехьеи ха кхоачаеннача колониализмана духьалеи хадданза къовсам лоаттабеш йолга ховш долча цу халкъий. ТIагIоллара болча американски доттагIашта, шоай юхьмараш цар мелла чIоагIа хувце а, шоаех халкъаш тешийта а царга шоай сий дайта а могаргдац.

Вай вьетнамскии корейскии доттагIий Советски Союзе бахкар дика хет советски нахаи вошал долча шинна а мехкарча халкъаштеи хийтта ца Iеш, уж бахкарах цхьатарра бокъонаш йолча халкъаша массане юкъарча машара духьа леладу бокъонца дола доттагIали барт-цхьоагIои гуш долча Азерча дерригача халкъашта а.

ЯПОНИ США БОАЖ-МОАРЗАГIАНА ЮКЪЕ

Дукха ха йоаццаш Японе премьер-министр Икэда ВIашагIкхийттача Штаташка вахаро са теданзар японски халкъа. Токийски кепа йоазоно мукIарло ду, японо-американски переговораш еча хана цхьатарра бокъонаш йолаш оагIув хиланзар Япони, шийна цхьаккха тайпа гIойле а кхачанзар цунга, кхы а дукхагIа США-на кара а яхар из, яхаш. «Майнити» яхача газета вашингтонски корреспонденто белгалду», дийцараш масса тайпа политически тIемеи дешаш хинна ца Iеш, Японе чура гIулакхаш а хинна хилар. Корреспонденто хоам бу цIахо, американски оагIув «чIоагIа хьаштдолаш» яр июль бетта Японски правительство хувца аьнна оттадаьча дешаца а хьатIадоагIача шера либерально-демократически парте керда председатель хоржаш хургдолча хоржамашца а яхаш.

Переговорий хьакъехьа оттаяьча официальни коммюнике тIара гуш да, Япони «паргIата дуне» оалаш долча мехкашта юкъеяхарах хьахинна беза мукъ японски халкъа ги болла декхар тIайийца Икэда ший американски партнеро яхачоа дIакараваха хилар. Японе социалистически парте генеральни секретара Эдас нийсхонца аьнначa тайпара, вашингтонски переговорий результаташ «духьала я халкъа хьашташта, хIана аьлча из да японо-американски тIема союз дIахо чIоагIъелга, Японски правительство цхьаккха хьисап а доацаш США политикана дIакара йохийтилга».

Американски кепа йоазоно белгалду, Азерча къамий-кортамукъален болама духьала, гIорбаьннача «коммунистически кхерама» духьала Къулбехьен Корея, Къулбехьен Вьетнам, Таиланд санна долча мехкашка а Тайване а Iаьдала керте реакционни режимаш хилийтара тIехьа цхьана къовсам лоаттабара хьакъехьа премьер Икэданеи президент Кеннеденеи юкъе барт вIаштIехьбаьнна хилар. Японски правительствана керте латтар раьза хилар Китайски Халкъа Республикаца моастагIал дола США политика чIоагIа хьаллоаттае. Цу доллача хIамаша тешал ду, шоай лоIамера арахьара политика лелаерг йоацаш Японе доал ду гIозараш юхадаьнна хилара а цар шоай мехка суверенитет кхерама кIал оттаеш хилара а.

Доазол дехьарча кепа йоазоша деча хоамех, бокъонца аьлча вашингтонски переговораша лаьрхIар цаI дар — американо - японски тIема союз чIоагIъелга. Экономически даькъе США-гара цхьаккха тайпа гIойле яккха матанзар японски премьера. Американски оагIоно ши-духьа доацаш хьахьекхар, ший «доллар лорадара» политика ше дIахо хьоргхилар а Японецарча торговлена хIанзалца санна доазув лоаттадергхилар а. Бакъда, итогови коммюнике чакхйоаллача юхе пункт юкъейихьар японо-американски экономически комисси цхьана вIашагIйоллара хьакъехьа. Цхьабакъда, из юкъеяхьар ший тайпа политически никъ болаш да — японо-американски союз тIема гIулакха яь ца Iеш, экономически гIулакхашта а яь я моттийта гIертилга.

Японски халкъах болча дукхача наха хайнад Вашингтонерча переговорий бокъонца дола маIан, уж чIоагIа духьала ба мохк дIахо США хьашташта карабахийтара политикана.

Д. БОЧАРОВ.

Тахан кинотеатрашка

Челюскинций цIерахча кинотеатре.

Йоккха зал — «Йовзаш йоаца кхалсаг».

Долалу: 8, 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10.

ЗIамига зал № 1 — «Поездаш дIакхийлай машиниста».

Долалу: 8.30, 10.30, 12.30, 2.30, 4.30, 6.30, 8.30, 10.30.

ЗIамига зал № 2 — «Поездаш дIакхийлай машиниста».

Долалу: 9, 11, 1, 3, 5, 7, 9.

ЗIамига зал № 3 — «Чухарцар».

Долалу: 9.30, 11.30, 1.30, 3.30, 5.30, 7.30, 9.30.

РЕДАКЦI АДРЕС: г. Грозный, Сталина улица, 15. Телефонаш: редактора зам. — 2-07-01; бехктокхама секретарг — 2-45-48, партийни вахарен, экономикан, письмойн отдели — 2-25-72; корректорске — 2-30-91;

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Сталина, 15. Телефоны: зам. редактора — 2-07-01; ответственного секретаря — 2-45-48, отделов партийной жизни, экономики и писем — 2-25-72; корректорской — 2-30-91.

1918 шерарча 11-ча августа цIерах йола типографи, г. Грозный, Революце проспект, 30/3. Типография имени 11 августа 1918 года, г. Грозный, проспект Революции 30/3.

СФ02098. Заказ № 3809.